

Bodite prepričani, da naša vlada na čelu z maršalom Titom ne bo nikdar pristala na krivične odločitve, ki ne bodo v skladu z zahtevami ljudstva. Kardelj

Tovariš Kardelj je dejal pred odhodom iz Ljubljane:

Naj živi ljudstvo Julijske Krajine, njegova svoboda in združitev z Jugoslavijo

Tovariš Kardelj govori v Ljubljani

Danes ob 10.15 uri je prispela s posebnim vlakom v Ljubljano jugoslovanska delegacija za mirovno konferenco v Parizu. Delegacijo so pričakali na železniški postaji v Ljubljani člani vlade Ljudske republike Slovenije na čelu s predsednikom Mihom Marinkom, člani predsedstva SNOS-a, zastopniki Jugoslovanske armade, člani Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije in Centralnega komiteta Komunistične partije Slovenije in predstavniki množičnih organizacij, kulturnih ustanov in mestnega ljudskega odbora.

Z delegacijo se je pripeljal podpredsednik vlade LRS dr. Marjan Brečelj, ki je delegacijo sprejel in pozdravil že v Brežicah.

Z glavnega kolodvora so člani delegacije odšli, viharno pozdravljeni od ogromnih množic ljudstva, v vladno palačo, kjer je goste sprejel predsednik vlade LRS Miha Marinko. Pred vladno palačo se je zbrala velika množica manifestantov, ki je ves čas navdušeno vzdikala delegaciji in zahtevala priznanje naših pravic.

Ob 12. uri je tovariš Kardelj sprejel v vladni palači delegacije ljudstva

iz Julijske Krajine in Trsta in okoliščinskih republik Slovenije. Delegacije so izročile tovarišu Kardelju številna darila in ga rotili, naj neomajno, tako kot doslej tudi v bodoče brani pravice naših narodov.

Ob 13. uri je predsednik vlade LRS Miha Marinko priredil slavnostno kosilo na čast jugoslovanske delegacije. Kosila so se udeležili vsi člani vlade LRS, predstavniki IOOF, CK KPS in JA, predstavniki množičnih organizacij, kulturnih ustanov in drugi.

Ob 15.30 uri so gostje zapustili vladno palačo in se odpeljali na glavni kolodvor. Tam pred kolodvorom se je vršilo veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem je govoril tovariš Edvard Kardelj. Tik pred odhodom vlake je prispela štafeta iz Trsta in Julijske Krajine ter vseh okoliščinskih republik Slovenije in izročila tovarišu Kardelju številne spomene.

Točno ob 16. uri je poseben vlak z jugoslovansko delegacijo odpeljal iz Ljubljane. Do državne meje sta delegacijo spremljali predsednik vlade LR Slovenije Miha Marinko in predsednik SNOS-a Josip Vidmar.

Tov. Kardelj se je poslovil

Tovariši in tovarišice! V imenu delegacije, ki odhaja v Pariz, se vam najtopleje zahvaljujem za vaše pozdrave in za želje, s katerimi spremljate delegacijo na njeni poti. Vemo vsi, da čustva, ki jih danes izražate, izražajo vse naše ljudstvo in vsi narodi Jugoslavije. Ni vam potrebno posebej zagotavljati, da bo naša delegacija izvršila vse in ukrenila vse, kar je v njenih silah, da bi pravične zahteve našega ljudstva bile izpolnjene. Vlada naše republike, jugoslovanska vlada, s tovarišem Titom na čelu, je tudi doslej vse storila, kar je bilo mogoče, da bi se te naše zahteve izpolnile. Toda vsi morate vedeti, da se težko prebija pravica in resnica malega naroda skozi labirint laži in krivic, labirint, ki so ga v preteklosti zgradili tuji osvajači ter njihova nasilja. Pred dejstvom te navdušene volje ljudstva same Julijske Krajine in vseh naših narodov bi se morala zginiti vest človeštva. Ne vemo, kako bodo pripravljene sprejemati zahteve zavezniške Jugoslavije vsi naši zavezniki, toda naša delegacija bo ostala zvesta tistim načelom, ki so nas vodila skozi vsa leta osvobodilne vojne. Zvesta bo ostala svojemu ljudstvu in njegovim čustvom in branila bo čast in svobodo našega ljudstva. Naj živi ljudstvo Julijske Krajine, njegova svoboda in njegova združitev z Jugoslavijo.

Branili bomo svojo čast in čast našega ljudstva

SPREJEM DELEGACIJ PRI TOVARIŠU KARDELJU

Že v dopoldanskih urah so prihajale v vladno palačo delegacije ljudstva iz vseh okoliščinskih republik Slovenije. Prišli pa so tudi predstavniki ljudstva iz Julijske Krajine in Trsta, da povedo tovarišu Kardelju še enkrat vse to, kar čuti in za kar se bori v senzi zavezniških bajonetov in pendrekov civilne policije to ljudstvo, o čigar usodi bo čisto barantati tisti, ki so jim pojuni na-

rodnostne svobode tuji bolj kot vse na svetu.

Vsi delegati so se zbrali v kabinetu predsednika vlade in čakali na prihod naše delegacije. Okoli 12. ure so jih sprejeli tovariš Kardelj in vsi ostali člani jugoslovanske delegacije.

Težko je popisati prizore, ki so se dogajali ob sprejemu. Pero ne more ustvariti verne podobe čustev teh ljudi,

ki v svojih skromnih besedah izražajo to, kar čutimo danes mi vsi.

Prvi je pristopil k tovarišu Kardelju predstavnik primorskega ljudstva. Govoril je kratko, s tresočim glasom. Rotil je tovariša Kardelja, naj vztraja pri obrambi pravic primorskega ljudstva.

Pionir in pionirka iz poštinske kolonije v Kamniku, kjer so na letovanju otroci iz Julijske Krajine in Trsta, sta se prerinila v ospredje.

Ne pozabite, tovariš Kardelj, nas, malih bojevnikov iz Trsta, ki se prav tako kakor veliki borimo za našo domovino Jugoslavijo. Ne pozabite tudi na naše očete, ki so v vojni toliko žrtvovali in bi dali danes tudi svoja življenja za svobodo.

Predstavniki istrskega ljudstva, tov. Šestan, se je zahvalil za obrambo pravic ljudstva in dejal med drugim: »Naše ljudstvo je pripravljeno vztrajati v borbi za svojo svobodo, če mu jo bodo hoteli znova odvzeti.«

Med delegati je bil tudi duhovnik Ferjancič, župnik iz Kojškega v Brdih, ki so ga pred časom napadli fašisti, ker ni klonil pod pritiskom goriškega škofa Margottija. Govoril je s skupimi in kratkimi besedami, ki so povedale vse: »Brda, vsa Brda, tudi južna, morajo priti k Jugoslaviji. To hoče vse naše ljudstvo; če bodo Brda znova pod Italijo, za nas ne bo več življenja. To bo jok in stok.« Iz tržiških ladjedelnic, iz Tržiča, ki je te dni ves v jugoslovanskih zastavah, so prišli delavci: »Vedite, tovariš Kardelj, da mi, tržiški delavci, nečemo pod Italijo. To bi pomenilo za nas smrt. Zaman bi si iskali dela in kruha.«

»Nadaljevali bomo borbo do združitve z Jugoslavijo,« je dejal predstavnik ljudstva Pulja.

Tudi Slovenska Benečija je poslala svoje zastopnike. Vse to pokrajino pušajo pariški sklepi Italiji, ne menijo se za voljo ljudstva, ki preko svojih zastopnikov zagotavlja tovarišu Kardelju: »Ostali smo Slovenci po jeziku, čeprav so nam že zdavnaj zaprli naše šole. Slovenci hočemo ostati tudi v bodoče. Ne sme se za nas več ponoviti leto 1866.«

Tudi Buče nočejo v internacionalni pas svobodnega mesta Trsta. Žene so poslale svoje predstavnice, ki s povzdignjenim glasom roti tovariša Kardelja, naj ne pusti pohlepne tujcem našega Trsta.

Tovariš Kardelj se vidno ginjen zahvaljuje delegatom za njihove tople besede, ki jim vro iz srca. Stiska jim roke in jim zagotavlja, da bo delegacija storila vse, kar je v njenih močeh.

Vse ta čas pred vladno palačo valovijo množice ljudstva.

»Trsta ne damo, Trst je naš!« odmeva po ulicah. Na rame se povzpnejo govorniki iz ljudstva, preko njih govorijo vsi prisotni, iz njihovih besed čuti čustva vseh naših narodov.

Skoraj vsi zastopniki ljudstva Julijske Krajine so že povedali svoja naročila in želje tovarišu Kardelju pred njegovim odhodom v Pariz. Med poslednjimi pristopa delavec iz Trsta, predstavnik tistega ljudstva, ki že mesece in mesece s svojo krvjo brani svoje pravice pred tistimi, ki jim je demokracija zgolj beseda na jeziku.

»Mi delavci, mi Tržičani, tovariš Kardelj, nočemo umirati od bede in pomanjkanja. Jugoslavija je za nas življenje, Jugoslavija je za nas vse.«

Brez dolgih analiz o potrebah ekonomske enotnosti med Trstom in Jugoslavijo, ki je nečesto razumejo predstavniki zapadnih sil, je ta delavec povedal vse, kar čuti in hoče tržaško ljudstvo. Kdor je videl borbo tega ljudstva in prisluhnil utripu njihovih src, bo moral ugoditi zahtevam herojskega Trsta, če ima le še količjak vesti v sebi in zavesti odgovornosti pred zgodovino.

Toda Julijske Krajine, delovno ljudstvo Trsta v borbi ni samo. To potrjujejo naši narodi v teh dneh v mogočnih manifestacijah, to izražajo tudi predstavniki ljudstva iz vseh okoliščinskih republik Slovenije.

Tovarišu Kardelju izroča pozdrave ljudstvo celjskega okrožja in ljudski duhovnik Šmon. »Se nikdar ni bilo, tovariš Kardelj, tako mogočnih manifestacij na našem Stajerskem, na katerih nas je ljudstvo izvolilo, da ti povemo to, kar čutimo mi vsi, katoliki in vsi poštenih duhovnikov in vse ljudstvo. Bolj kot kjer koli drugje smo enotni v tem, da mora biti Trst in Julijska Krajina svobodna. Mi duhovniki ti pošiljamo na pot svoj božji blagoslov in iz vsega srca želimo, da bi se vrnil iz Pariza z blagovestjo, da niso pozeplane pravice naših narodov, da so svobodni naši bratje v Istri, Trstu in Slovenskem Primorju.«

Koliko je mater, ki so izgubile svoje sinove v tej veliki in sveti borbi proti fašizmu. V tej borbi smo verovali, da ne bo nikogar več, ki bi zaradi svojih sebičnih namenov bil pripravljen znova

rezati od nas žive dele našega narodnega telesa in jih izročiti nasilnemu tujcu-napadalcu. Mati v črnem, vsa osivela, ki so ji sinovi popadali v borbi, govori tovarišu Kardelju: »Mar niso za svobodo padali naši sinovi, tovariš Kardelj? Mar je zastoj bila prelita njihova kri, mar smo jih zastoj rodile in vzgajale, me matere. Mojih sinov ni danes tu, toda govorijo preko mojih ust.«

Dalje ni mogla. Solze so ji orosile oči in zdrknile po velikih licih. Ljubeče je slisnila roko tovarišu Kardelju in se umaknila v ozadje.

Znova in znova pristopajo delegati k tovarišu Kardelju. Zastopnik rudarjev iz Trbovelj v praznični tradicionalni rudarski uniformi, nameščenka iz državnih elektrarn Slovenije, France Koblar v imenu Izvršnega odbora Osvobodilne

fronte mesta Ljubljane, postaven mladinec iz delovnih brigad, ki regulirajo Pesnico, kolonist iz Apač se vrste drug za drugim. Skromne in preproste, toda polne resnice in čustev so njihove besede. Vsa njihova sreča in čustva preveva samo ena misel: Živeti hočemo skupno z brati v Julijski Krajini in Trstu. Zato smo žrtvovali poloke krvi in še smo pripravljeni žrtvovati tudi življenje.

V prekmurškem narečju govori osivel kmet iz Prekmurja. Govori o naših pravičnih zahtevah in pravi, da morajo tudi porabski Slovenci biti svobodni.

Se in še bi hoteli pristopiti k tovarišu Kardelju števili delegati. Ponovno in še enkrat bi mu hoteli povedati in izraziti vse to, kar danes čutimo mi vsi. Toda vsi se ne utegnejo izvrstiti. Tovariš Kardelj se jim zahvaljuje za njihove tople besede in pozdrave. D. B.

MI TO RABIMO ZARADI TEGA, KER JE TO NAŠE DO TRŽIČA, IN KRIVIČNO JE. DA TO NAŠE NE BI BILO PRI NAS

IZJAVA TOVARIŠA TITA O VPRAŠANJU TRSTA

»Lahko si mislite, kako nam je bilo težko, ko smo se morali l. 1945 umakniti iz Trsta. Do zadnjega trenutka je moral človek misliti, kaj dela. In vendar smo se umaknili, ker nismo hoteli, da bi prišlo do spopada. Toda oni so pogazili pogodbo, ki smo jo tedaj sklenili. Sporazumeli smo se, da ostanejo v coni A ljudske oblasti, da ostanejo ljudska sodišča, katerih se bodo oni posluževali. Razen tega je bilo s pogodbo določeno, da se v to cono ne sme pustiti niti en Italijan iz Italije, da se ne smejo sprejemati v službo Italijani iz Italije, da se ne smejo na to področje pušati Poljaki. O vsem tem smo se podrobno dogovorili in nato podpisali. Toda oni se tega niso držali.

Evo, kako je sedaj s tem vprašanjem. To vprašanje bo v bližnji bodočnosti končno rešeno. Prepričan sem, da bodo naši narodi razumeli, da ni bilo mogoče storiti več, kakor smo storili za dosego naših pravic. Prepričan sem, da tudi vi veste, da nihče drug ne bi mogel več storiti. Tu smo se ho-

rili za vsako ped zemlje in nismo popustili, kakor tudi sedaj ne popuščamo. Ne zaradi nekih političnih motivov, ne zato, kot bi mogoče nekdo reči, da bi osvojili ta položaj zase. Nam to ni potrebno. Mi to rabimo zaradi tega, ker je to naše do Tržiča in krivično je, da to naše ne bo pri nas.

Nam tega ozemlja ne oporekajo zaradi kake načelne pravičnosti, ker je pravica na naši strani, ampak z namenom, da tam ustvarijo neko bazo za bodoče prodiranje in vpliv nekih velikih sil. Zato bo to večni kamen spotike.

Na mirovni konferenci se bomo borili za popravno črto, o kateri so se sporazumeli štirje ministri zunanjih zadev. Na konferenci ministrov zunanjih zadev ni nismo mogli sodelovati, zaradi česar nismo mogli braniti svojih pravic. Minister zunanjih zadev Sovjetske zveze, Molotov, se je boril za našo pravično stvar, kolikor je mogel, toda moral je popustiti, da ne bi prišlo do razbitja konference.

PRIJATELSTVO FRANCIJE SE BO IZKAZALO NA MIROVNI KONFERENCI PRI VPRAŠANJU TRSTA IN JUL. KRAJINE, JE IZJAVIL TOVARIŠ TITO

bomo videli tedaj, kadar bodo glasovali za Trst. To vprašanje bodo reševali na mirovni konferenci, ki se bo v nekaj dneh pričela. Na tej mirovni konferenci 21 držav bo Jugoslavija enakopraven član. Na njej bo našo državo predstavljala močna delegacija, ki bo z močnimi argumenti branila naše pra-

vice. Naših argumentov ni mogoče spodbiti. Na mirovni konferenci bomo videli, ali bo pravica vzdramila vest udeležencev držav in ali bodo te države stopile na našo stran. Nisem se izgubil upanja, da se bo ta stvar popravila. Toda v končni perspektivi bo Trst vendar nekega dne naš.

Kdor seje veter, bo žel vihar

tako govori primorsko ljudstvo danes tistim, ki odločajo o bodočem miru

Nov val razgibanosti in vznemirjenosti je zajel vso Julijsko Krajino. Saj nas samo še teden dni loči od pričakovanj mirovne konference. Ljudstvo nadaljuje svojo veliko borbo za demokracijo, za pravičen mir in priključitev k FLRJ.

Zlasti je razgibano področje, ki naj bi po krivičnih pariških predlogih pripadalo k Italiji ali k Tržaškemu področju. Vse Tržiče je okrašen z jugoslovanskimi zastavami! Vse deželo je zajel val množičnih zborovanj, na katerih ljudstvo sprejema resolucije za priključitev k FLRJ. Te resolucije so naslovljene prvoborcem za naše nacionalne pravice in za demokracijo, tovarišu Kardelju, dalje predstavnikom vseh držav, ki bodo sodelovale na mirovni konferenci, od Poljske in Brazilije do Norveške in Amerike. Prav tako romajo te resolucije na organizacijo Združenih narodov. Kdor hoče spoznati ali se še enkrat prepričati o volji ljudstva Julijske Krajine, ta si naj ogleda cele gore teh resolucij in pozivov, pisanih na stroj in na roko, z okorno pisavo delavca in kmeta, ki je pa mogoče prav zaradi tega tem bolj pristna in prepričevalna. Te resolucije so podpisali stoteri, tisoči in desetisoči, stotisoči svobodoljubnega ljudstva Julijske Krajine. Poglejmo si eno od njih!

Slovansko-italijanska antifašistična unija iz Pevme pri Gorici piše Poljski vladi:

»Najzaprudnejša veja slovanstva ob Jadranu in Soči vam kliče!

Po pariških sklepih nas hočejo priključiti k Italiji. Mi pa tega nečemo, ker je predlagana črta med FLRJ in Italijo krivična!

Po teh sklepih bi prišlo 60.000 Slovencev pod Italijo! Zaradi štirinajst tisoč Italijanov, ki žive v tem pasu, naj bi prišlo šestdeset tisoč Slovencev ponovno v sužnost!

Vemo, da boste zastavili vse sile, da se to ne zgodi!

Vsi napredni Italijani v tem pasu so za priključitev k FLRJ!

Tudi mesto Trst mora pripasti Jugoslaviji!

Smrti fašizma — svoboda narodov! Sledijo podpisi prebivalcev Pevme. V nekem drugem pismu pišejo prebivalci iz Slovenske obmorske vasi Sv. Križa pri Trstu, kjer odločno protestirajo proti internacionalizaciji Trsta, »ker bi bila s tem naša vas in naša obmorska obala, ob kateri so že naši pradedje, ribarili, odrezana od Jugoslavije«. Sledi 610 podpisov prebivalcev te vasi. Taka pisma so poslali prav vsi kraji ob naši morski obali državam-udeleženkam na mirovni konferenci in organizaciji Združenih narodov.

Koliko ljudske prepričevalnosti, iniciative in volje ljudstva je v teh pismih!

Hitri naraščajo borbeni odpor ljudstva proti ukrepom ZVU, ki prav zadnje dni zopet postruže teror nad Julijsko Krajino. Zlasti sta dva ukrepa ZVU vznemirila množice in stopnjevala

Nadaljevanje na 2. strani.

Ne bomo izročili naše zemlje nikomur, tudi če bi imeli vsi poginili

V NEDELJO SO BILE VELIČASTNE MANIFESTACIJE V ŠTEVERJANU, NA KATERE SO PRIŠLI LJUDJE IZ VSEH BRD, KRMINSKEGA, GORICE, TRŽIČA IN NAJODLOČNEJE PROTESTIRALI PROTI TEMU, DA BI PRIPADALI ZNOVA POD ITALIJO

Krivični pariški predlogi so sprožili med primorskimi ljudstvom silno vznemirjenje. Po vseh mestih in vaseh. Furlanije in Brd so demonstrativno razobesili jugoslovanske in italijanske zastave z rdečo zvezdo, prilejajo širše sestanke, protestne zborovanja, demonstracije, na katerih vse prebivalstvo odločno zahteva, naj se sprejeti krivični sklepi v Parizu popravijo in naj ničesar ne sprejmejo, kar ne odgovarja zahtevam prebivalstva samega. S teh zborovanj pošiljajo tako Slovenci kakor Italijani in Furlani pisma podpredsedniku jugoslovanske vlade Edvardu Kardelju, Svetu zunanjih ministrov in 21 državam, udeležencem mirovne konference, v katerih zahtevajo, da se vse ozemlje, ki je narodnostno in gospodarsko neločljivo od ostale Julijske Krajine, priključi k Jugoslaviji. Vsaka vas, najsi bo slovenska ali italijanska, ima postavljen visok drog, na katerem vihra jugoslovanska zastava z rdečo zvezdo.

V nedeljo se je zbralo na manifestativnem zborovanju v Števerjanu v Brdih na tisoče in tisoče manifestantov iz vseh Brd, Krminskega, Gorice, Tržiča in celo iz onstran zapadne demarkacijske črte. Ta ogromna množica slovenskega in italijanskega ljudstva, ki se mora še danes boriti za svojo

svobodo, se je zbrala v briški vasi, ki je dala največ žrtev v narodno osvobodilni borbi in ki bi morala po krivičnih pariških sklepih pripasti Italiji. Iz vseh strani so ves dopoldan in v popoldanskih urah prihajali v Števerjan dolgi sprovozi ljudi, ki so nosili svoje zastave in številne napise. Iz Furlanije in zapadnih Brd so manifestanti prihajali na kamionih, avtobusih in vozovih, na katerih so vihrale jugoslovanske in italijanske zastave z zvezdo. Prihajali so slovenski partizani in garibaldinci v uniformah. Prišli so tudi invalidi narodno osvobodilne borbe, živa slika trpljenja in krvi, ki ga je to ljudstvo dalo za svoje pravice, za svojo svobodo.

Te pravice in to svobodo danes temu ljudstvu osporavajo. Včeraj je na tisoče in tisoče ljudi obsodilo to bantanje s slovensko krvjo. Na zborovanju je govoril tajnik okrožnega odbora Slovensko-italijanske antifašistične unije za goriško okrožje tov. Beltram. Zborovanje se je zaradi slabega vremena moralo vršiti v zaprti dvorani, da ni mogla prisostvovati zborovanju niti petina manifestantov. Ostali pa, ki se niso mogli natrpati v dvorano, so na velikem dvorišču kljub dežju vztrajali in prepevali partizanske pesmi. Kakor navadno je tudi sedaj prišla civilna policija, ki so jo

manifestanti sprejeli z življenjem. Množica je odločno zahtevala, da se civilna policija odstrani. Policisti so ostali na kamionih in se niso upali priti med ljudi. Ko so videli, da se nihče več ne zmeni zanje, so odšli.

V svojem izjavljanju je tov. Beltram poudaril, da mora vedeti ves svet, da živi tukaj ljudstvo, ki bo rajši razbilo vse, kot prepuščilo tujemu gospodarju. Iz tisočglave množice se je utrgal kakor plaz en sam klic: »Tako je! Ne bomo izročili naše zemlje, ki je s krvjo prepojena od naših najboljših sinov, nikomur, tudi če bi imeli vsi poginili! To so besede ljudi, ki so dolga leta trpeli, se borili in končno zmagali. Tem ljudem hočejo zmagi odvzeti s silo in jih ponovno prodati in zaslužiti.

Čprav je ameriška vojska skušala izzvati manifestante, ni prišlo do resnih incidentov. Okoli 20. ure so ameriški vojaki aretirali nekega tovariša in ga odpeljali s seboj. Ker pa je bil njihov šofer baje pijan, je kamion zavozil pod cesto in se prevrnil nedaleč od mesta aretacije. Ljudstvo je hotelo rešiti brez vzroka aretirane tovariša. Vojaki pa so z bajoneti na puškah navalili na množico, ki se je morala umakniti. Vojaki so pričeli celo streljati.

Branili bomo Primorsko če treba tudi s krvjo

Silne množice ljudstva so zborovale v Renčah

V nedeljo popoldne se je v najbolj porušeni vasi, v Renčah, ki je bila središče partizanske borbe na Goriškem, vršilo veliko zborovanje bivših partizanov in partizank mirenškega okraja. Bivši partizani so prikorakali v četah z zastavami na čelu, prepevajoč partizanske pesmi, na glavni trg v Renčah, kjer so se zbrali ljudje vsega okraja, da prisostvujejo zborovanju. Na tem zborovanju so hoteli dati izrazu svojem ogorčenju nad pariškimi sklepi, po katerih naj bi bil dober del slovenskih vasi odtujen od svojega naravnega zaledja, vasi, katerih sinovi in hčere so se borili in žrtvovali svoja življenja za priključitev k Jugoslaviji.

Pred ogromno množico ljudstva so

hastopali govorniki. Govoril je član okrajnega odbora Zveze primorskih partizanov za Miren. Sekretarka Zveze antifašistične mladine Julijske Krajine za mirenski okraj je nato slovesno izročila zastavo okrajnemu odboru Zveze primorskih partizanov.

Nato je govoril član okrožnega odbora SIAU tov. Duja, ki je omenil, da so si Jugoslavoji sami s krvjo priborili, sedaj pa v svetu barantajo, ali je Julijska Krajina del Jugoslavije ali ne. Iz množice je med njegovim govorom zaoril klic: »Branili bomo našo Primorsko, če bo treba tudi s krvjo! Ljudstvo si ne more zamisliti Jugoslavije brez Trsta, brez Gorice in brez neštetihi goriških vasi, ki so žrtvovale vse za priključitev k Jugoslaviji.

GORICA NE BO NIKOLI PRIZNALA KRIVIČNIH PARIŠKIH SKLEPOV

Veliko protestno zborovanje v Gorici

Kakor vsa Julijska Krajina tako je tudi Gorica vzplamela v pričakovanju 29. julija. Zastave plapolajo po mestu in okolici.

Dne 22. julija zvečer je bilo v Ljudskem domu veliko zborovanje slovenskih in italijanskih prebivalcev Gorice, pravih demokratov, ki vidijo edino rešitev za Gorico v sklopu Jugoslavije. Nenavadna udeležba na zborovanju, ki se je pričelo po devetih zvečer, je dokaz, kako je antifašistično ljudstvo doumelo velik pomen pravične borbe, ki jo zlasti Gorica bje, povezana z ostalimi slovenskimi, furlanskimi in italijanskimi demokratičnimi množicami na bregovih Soče.

Veliko ljudsko zborovanje je otvoril tov. Bruno Borghesi, ki je pozval ljudstvo na budnost in stvarno diskusijo. Nato je dal besedo tajniku okrožnega odbora SIAU tov. Beltramu. Tov. Beltram je takoj pribil, da krivičnega sklepa pariške konference Gorica ne bo nikdar sprejela.

Svoj čas je prišla tudi v te kraje medzavezniška komisija in se je lahko na licu mesta prepričala, da živi tu narod, ki želi k Jugoslaviji. Tudi Furlani želijo k Jugoslaviji. Pri tem se je razlegel v dvorani klic »Kjer so naše žrtve — tam so naše meje. Ker pa sklepi v Parizu ne ustrezajo dejanskemu stanju, je več kot očitno, da so se zapadni zavezniki ravnali pri določanju naše meje po starih imperialističnih vzorcih in predhodnih navodilih, ki izvirajo od nekaterih reakcionarnih krogov. Toda proti tem kri-

vicam zaveznikov v borbi se Gorica upira z vso odločnostjo, ker si je v svesti, da je z nami vse svobodoljubni svet. Mi imamo za seboj petletno narodno osvobodilno borbo, v kateri je bil naš končni cilj: združitev z brati v ljudski republiki Jugoslaviji. In dokler ta cilj ni dosežen, ne vržemo puške v koruzo. Naš program je enostaven in pravičen: naše meje so tam, kjer so grobovi naših žrtev. Sicer se borimo za svoje, kajti tu smo že 15 stoletij. Mi smo borci za svobodo in narod junakov!

Nato je spregovoril italijanski govornik, tov. Banfi.

Naslednjega dne zjutraj je bila Gorica že tretji dan vsa v zastavah. Razen tega so se po mestnih zidovih pojavili številni napisi, ki izražajo isto, kar ljudske množice vse Goriške dan za dnem izjavljajo na svojih protestnih in manifestacijskih shodih, ki so pravcati ljudski tabori. Napisi govore o bratstvu, svobodi v Jugoslaviji ter pozdravljajo izjave tovariša Kardelja o Gorici.

Po prvi manifestaciji ob odhodu štafete se je ljudstvo še enkrat zbralo v Gorici, da izrazi svoje zaupanje voditeljem in predstavnikom, ki bodo izročili spomenice z zahtevami goriškega ljudstva po priključitvi k Jugoslaviji.

Ob 8. uri zvečer je v Gorici kar mrgolelo ljudstvo. Korzo Verdi in ljudski vrt sta bila prenapolnjena. Ko sta prispela iz trga Sv. Antona preko Travnika na Korzo v bližino ljudskega

človečanske pravice v New-Yorku, kjer pravijo med drugim, da smatrajo tako postopanje za brutalen teror, zelo sličen ali pa enak onemu, ki so ga uvedli fašisti za časa najhujše fašistične diktature. Ali pa drug primer. Slovenske šole v Ulici sv. Frančiška ZVU ni zaprla. Ljudstvo iz okoliša te šole se je začudilo, kako da je našlo naenkrat milost v očeh ZVU? In poslali so pismo na ZVU, kjer pravijo med drugim:

»Pa ne smete misliti, da smo kapitalizirali, ako nam niso zaprli šole. O, ne! Naši otroci so še vedno borbeni in prav dobro pojmujejo pomen naše borbe. Zavedamo se popolnoma, da je šola last ljudstva in da ima edino ljudstvo pravico samo odločati o šoli in o učnih knjigah.

Tako je ljudstvo Julijske Krajine! Naj ve ZVU, da takega ljudstva, ki že desetletja daje vse od sebe za svojo svobodo, ni mogoče preslepiti ali uničiti v njegovih stremljenjih po demokraciji in svobodi. Tudi krvavi fašistični teror je žel vihar, ko je sejal yeter.

doma avtobusa, okrašana z jugoslovanskimi in italijanskimi zastavami z rdečimi zvezdami, je ljudstvo vzvalovilo in se strnilo okrog njiju.

Na krov prvega avtobusa se je med navdušenimi ovacijami množice povzpelo tov. Rosmini. Dejal je: »Tovariši in tovarišice, danes delegacija Goriške zapušča našo pokrajino, da se poda v Jugoslavijo, kjer bo tov. Kardelj ponovno izrazila odločno voljo slovenskih in furlanskih množic, ki jih reže francoska črta in krivično prepušča Italiji, po priključitvi k Titovi Jugoslaviji.« Navzoči so pričeli z nepopisnim navdušenjem vzklikati »Tito, Jugoslavija«. Ovacija se še ni dobro podela, ko so člani civilne policije pričeli z vso brutalnostjo nasakovati zbrano ljudstvo. Avtobusa sta se pričela pomikati naprej po Korzu, iz ljudstva pa se je dvignil val ogorčenja in klici »Na juriš«. V tem trenutku so civilni policisti planili z motornimi vozili in s kiji ter puškami kopiti na zbrane. Ogorčenost ljudstva je vedno bolj naraščala, vedno odločnejše so se vsi pomikali proti civilnim policistom, ki niso imeli moči vzdržati.

Ogromen sprevod desetisočev se je premaknil do Ljudskega doma, kjer so proti množici nastopili številni konjeniki, ki so skušali s lesenimi palicami razgnati ljudstvo. Njim so se pridružili še drugi civilni policisti, ki so se pripeljali v bližino na kamionih. Kljub temu, da so skrajno brutalno pretepali manifestante, niso uspeli zadržati spreveda. Zato so vrgli solzilne bombe. Množica je v svoji ogorčenosti napram »civilnim« policistom skočila naprej in prisilila policijo na konjih in na motornih vozilih k umiku. Civilnim policistom so prihiti na pomoč zavezniški vojaški policisti, policisti na motornih in pozneje vozila z brigalkami. Kljub vsemu temu slovenske in furlanske množice Goriške niso klonile. Venomer se je čulo vzklikanje: »Hočemo Tita, hočemo Jugoslavijo! Proč z vsemi črtami! Naše meje so tam, kjer so naše žrtve! Obenem je ljudstvo strnjeno nadaljevalo svojo pot po korzu Verdi. Strnjeneje spreveda niso uspeli razbiti niti konjeniki niti motoristi niti vsi ostali, ki so brutalno in z naslado pretepali s kiji in kopiti pušk ter brzostrelkami. Ne solzilne bombe in ne brigalke niso pomagale. Ljudstvo je bilo ogorčeno in spričo ravnjanja, ki se kvečjemu lahko primerja s fašističnim, še bolj odločno.

Njim so se pridružili še drugi civilni policisti, ki so se pripeljali v bližino na kamionih. Kljub temu, da so skrajno brutalno pretepali manifestante, niso uspeli zadržati spreveda. Zato so vrgli solzilne bombe. Množica je v svoji ogorčenosti napram »civilnim« policistom skočila naprej in prisilila policijo na konjih in na motornih vozilih k umiku. Civilnim policistom so prihiti na pomoč zavezniški vojaški policisti, policisti na motornih in pozneje vozila z brigalkami. Kljub vsemu temu slovenske in furlanske množice Goriške niso klonile. Venomer se je čulo vzklikanje: »Hočemo Tita, hočemo Jugoslavijo! Proč z vsemi črtami! Naše meje so tam, kjer so naše žrtve! Obenem je ljudstvo strnjeno nadaljevalo svojo pot po korzu Verdi. Strnjeneje spreveda niso uspeli razbiti niti konjeniki niti motoristi niti vsi ostali, ki so brutalno in z naslado pretepali s kiji in kopiti pušk ter brzostrelkami. Ne solzilne bombe in ne brigalke niso pomagale. Ljudstvo je bilo ogorčeno in spričo ravnjanja, ki se kvečjemu lahko primerja s fašističnim, še bolj odločno.

Množic ni bilo mogoče zadržati

Spreveda, ki si je naglo, kljub vsemu oviranju s strani policije, utiral pot po korzu Verdi do ulice Garibaldi, ni bilo mogoče razbiti. Na čelu so vihrale slovenska in italijanska zastava z zvezdo ter delavska, za njimi pa množica, ki je vzklikala in prepevala borbene pesmi. Zavezniška in civilna policija sta pričeli še bolj besno nastopati in pretepati antifašiste. (Pri tem delu so se odlikovali prav vsi civilni policisti, med njimi poročnik civilne policije Treven Rihard iz Idrije, podporočnik Zakelj iz Spodnje Idrije, južnjak Delissi Giglio in drugi.) Nešteto tovarišev in tovarišic je bilo pretepenih s kiji in s kopiti pušk do krvi, nekaterim je kri lila kar curkoma. Na korzu, v ljudskem vrtu in v drugih ulicah so ostali vidni krvavi sledovi. Med temi so se znašle celo žene z otročički v naročju. Na korzu pred ljudskim vrtom je več civilnih policistov pretepalo tovariša, ki je imel obraz ves oblit s krvjo. Ne glede na to so ga na vsak način hoteli aretirati in odpeljati z jeopom. Na desetine in desetine ljudi je bilo ranjenih. Toda niti to ni furlanskih in slovenskih množic prestrašilo. Nasprotno. Še bolj odločno, še bolj borbeno, še bolj ogorčeno so antifašisti nastopali proti onim, ki po izjavah visokih funkcionarjev služijo v interesu demokracije, reda in miru. Ali naj pohvale civilni

Civilni policisti, železniški organi in fašisti, oblečeni v angleške vojaške uniforme, kradejo v Trstu blago namenjeno Jugoslaviji

Izjava direktorja zavoda za izredne nabave o kraji UNRRA-inega blaga v Trstu

Sotrudnik Tanjuša je poslal Zavodu za izredne nabave ministrstva za zunanjo trgovino naslednje vprašanje:

Ali so točne vesti, da se v Trstu in coni A kradejo velike količine blaga, ki ga UNRRA pošilja Jugoslaviji preko tržaške luke?

Direktor Zavoda za izredne nabave Miloš Vasič je dal naslednji odgovor:

Popolnoma točna so vaša obvestila, da se v Trstu in v coni A kradejo iz pristanišča, skladišč in vagonov velike količine blaga, ki ga UNRRA pošilja Jugoslaviji. Te tatvine so dosegle tak obseg, da je resnično zadnji čas, da se o tem obvesti ne samo naša ampak tudi vsa svetovna demokracijska javnost. Tu ne gre za manjše tatvine v pristanišču in na železniški postaji, kar bi se še lahko dalo razumeti, ampak za organizirane napade celih oboroženih tolp, ki odvažajo blago s kamioni in vagoni, na deset in deset tisoče kilogramov. Pri teh tatvinah sodelujejo poleg poklicnih lopovov tudi organi železnice in organi civilne policije. Bili so primeri da so bili pri delu prijeti ljudje, ki so bili oblečeni v angleške uniforme. Navedel bom nekaj primerov:

14. junija t. l. so organi Zavoda za izredne nabave opazili na postaji St. Sabo vagon s sladkorjem, iz katerega se je neovirano nakladalo na kamion št. TS 153.334. Ko je bil šef postaje na to opozorjen, je odklonil, da bi kar koli povzel. Primer je bil prijavljen policijskim oblastem, ki so naredile konec tatvini in deloma vrnilo ukradeni sladkor. Bilo je jasno, da so bili v tatvino vmešani tudi železniški organi, toda kljub vsem dokazom so bile aretirane osebe izpuščene že naslednji dan, to pa zato, ker baje ni bila v vprašanju tatvina, ampak »sabotaža proti Jugoslaviji«.

Bili so primeri, da so prišli na našo mejo popolnoma prazni vagoni, kot na primer vagon št. 182.451, ki je vozil blago s parnika »Canes« in ki je prešel preko naše meje pri Divači 17. junija t. l.

Na dan 25. junija so organi Zavoda za izredne nabave opazili nek kamion pred skladiščem št. 65 v Trstu, kamor so v onem času izkravali sladkor s parnika »Moris Seatman«. Dve osebi v uniformi angleške vojske in neka oseba v civilu so pričele iztovarjati z ladje vre-

če s sladkorjem in kavo ter jih nakladati na kamion. Okrog deset drugih oseb je pri tem delu pomagalo. V neposredni bližini so se nahajali še štirje ljudje v britanski uniformi, izmed katerih sta bila dva oborožena s puškami, ki sta, kot izgleda, držala stražo. Organi Zavoda za izredne nabave so prijaviili ta primer vojaški policiji, ki je izvedla aretacijo na licu mesta in odkrila 17 vreč kave in sladkorja. Toda, kakor so organi Zavoda za izredne nabave iz Trsta zvedeli, so bile tudi te osebe naslednjega dne izpuščene. Zgodilo se se primeri, ko so oborožene osebe v samem Trstu odpirale vagon in iz njih odnašale blago.

Predstavniki Zavoda za izredne nabave so zahtevali od civilne policije, da intervenira. Toda ta je odklonila. Tako je bila na primer 9. maja ob devetih dopoldne opažena kraja iz naših vagonov na pomolu Duca d'Aosta, vendar pa ni civilna policija, ki je bila o tem obveščena, ničesar podvzela. Celu v primerih, ko smo civilni policiji dostavili imena posameznikov, ki so se udeležili tatvin, ali imena kolovodij kakih tolp, ni ničesar ukrenila. Tako smo n. pr. ugotovili, da je sladkor iz vagona št. 29.079 ukradla tolpa pod vodstvom Francesca Canonea, ki stanuje v Via Ghega 10-I, vendar je policija odklonila da bi intervenirala. Očitno smatra civilna policija, da ima drugo delo, kakor da bi preganjala lopove in oborožene razbojnike. Danes se lahko z gotovostjo trdi, da je civilna policija v stiku z oboroženimi lopovskimi tolpmi in da te tolpe pod njenim pokroviteljstvom ropajo hrano, ki je namenjena prebivalstvu naših upoštevenih krajev.

Jasno je, da so pri teh tatvinah sodelovali tudi organi italijanskih železnic.

O teh nezaslišanih pojavih množične kraje in odkritega banditizma pod zaščito civilne policije so obveščeni tudi organi okupacijske vojaške uprave. Toda vse naše intervencije se ostale brez uspeha. Tatvine se celo povečujejo iz dneva v dan in niso redki primeri, da se na ta način pokrade od 25 do 30 odstotkov blaga iz kakih železniških transportov.

Mi odločno zahtevamo, da se vsemu temu naredi konec. Upamo, da bomo pri tem dobili popolno podporo predstavnikov UNRRA-e.

V ZASEDBENI CONI A JULIJSKE KRAJINE BESNI FAŠISTIČNI TEROR

V imenu Glavnega odbora Enotnih sindikatov delavcev in nameščencev Jugoslavije je predsednik Djuro Salaj poslal generalnemu sekretarju Svetovne sindikalne federacije naslednje brzojavko:

»V zasedbeni coni A Julijske Krajine besni fašistični teror. Delavci Trsta in drugih industrijskih krajev so ob najpopolnejši podpori celotnega antifašističnega prebivalstva izvedli dvanaajstredno splošno stavko v znak protesta proti fašističnemu teroru. Vendar pa fašistični teror ne neha. Civilna policija okupacijske vojaške uprave je spremenila zasedbeno cono A Julijske Krajine v pozorišče strašnega fašističnega nasilja. Pod okriljem vojaške okupacijske oblasti se vrši množični teror nad delavci in njihovimi razrednimi sindikati. Oborožene fašistične tolpe v Trstu, Tržiču in v vsej coni A neprestano napadajo goloroke delavce

in druge antifašiste, jih mečejo v zapore, pretepaajo in streljajo nanje.

Delavcem in demokratičnemu prebivalstvu Trsta in vse okupacijske cone A Julijske Krajine je potrebna nujna pomoč v borbi proti fašističnemu teroru.

Glavni odbor Enotnih sindikatov Jugoslavije se v imenu 800.000 organiziranih delavcev in nameščencev obrača na federacijo s prošnjo, da takoj organizira in pošlje v Trst in ostale kraje okupacijske cone A Julijske Krajine svojo delegacijo, da na samem kraju ugotovi fašistična nasilja, kakor tudi da federacija nastopi v zaščito Trsta ter nudi vsi moralno pomoč delavcem ter drugim antifašistom Trsta ter vse cone A Julijske Krajine v njihovi upravičeni borbi proti fašističnemu nasilju za osvoboditev izpod fašističnega jarma.«

VOJAŠKA DIKTATURA V LADJEDELNICAH TRSTA IN TRŽIČA NOV MANEVR ZVU PROTI ENOTNOSTI DELAVSTVA

Višji častnik za civilne zadeve Zavezniške vojaške uprave v Trstu, polkovnik Bowman, je izdal ukaz, s katerim postavlja podpolkovnika J. E. Fodena za pooblaščenega častnika pri ladjedelnicah pri Sv. Marku in v Tržiču.

Ta ukaz ZVU nas spominja starih časov fašizma, ko je bilo delavstvo v senci bajonetov na milost in nemilost izročeno gospodarjem tovarn. Delavec bi moral ostati brezpravna raja, s katerim bi po svoji volji lahko razpolagal Foden, ki bi ga vrgel na cesto, kadar bi se pač njemu zhotelo. ZVU s tem ukazom jemlje vse pravice sindikatov, ki so delavstvu vedno nudili pomoč v njegovi borbi proti izžemalcem. To naj bi bila tista naša »demokracija«, ki jo zapadni zavezniki tako pogosto objublajo tržaškemu ljudstvu. ZVU se hoče s tem ukazom pač samo zavarovati pred morebitnimi novimi pravičnimi stvarkami, saj je v njem jasno izražena grožnja, da bo delavcem odvzeta tudi zadnja skorja kruha, ako bodo vztrajali v borbi za svoje pravice.

Podpolkovnik J. E. Foden, šef oddelka za industrijo in javna dela pri ZVU, je imenovan za odgovornega oficirja obeh ladjedelnic Podpolkovnik Foden bo imel polno oblast nad obema ladjedelnicama in bo odgovoren za njuno poslovanje.

policiji veljajo tudi za take primere? Če je bilo mnogo aretiranih, je bilo še več onih tovarišev in tovarišic, ki so jih ogorčene množice v naskoku iztrgale iz rok policije.

Množic ni bilo mogoče zadržati. Zato so se z motorji, konji in drugimi motornimi vozili pričeli še bolj divje zganjati v ljudstvo. Med drugim je kamion št. 1645 povozil tovariša Virgilja Prinčiča iz Števerjana in nekega drugega. Takih prime v je bilo zelo veliko. Zgodilo pa se je vsakokrat, da so se morali civilni policisti s kamionom prav hitro odpeljati, kajti ogorčene množice ni bilo mogoče zadržati.

Ne da bi omejevali njegovo oblast, ga zavezniške oblasti posebej pooblaščaj, da odpusti tistega ki na kakršen koli način prekine delo ter prav tako izda ukaz o aretaciji ali izključitvi iz ladjedelnice vsakogar, ki bi zagrešil kakoli nasilje ali kakršno koli dejanje proti zakonu, redu ali osebni varnosti kogar koli.

Ta ukaz ZVU je novo potrdilo, da hoče ZVU z vsemi sredstvi zatreti borbenost delavstva in razbiti njegovo enotnost. Vendar pa ZVU v tej svoji nameri ne bo uspeal. Delavstvo Julijske Krajine, združeno v Enotnih sindikatih, bo še bolj dosledno v borbi za svoje pravice.

ZVU PREPOVEDALA MANIFESTACIJE OB OBLETNICI PADCA FAŠIZMA

Trst, 25. jul. Dopisnik Tanjuša poroča: Pred dnevi je Mestni odbor SIAU-ja za Trst vložil na zavezniško vojaško upravo prošnjo za manifestacijsko zborovanje, ki bi se moralo vršiti v Trstu na trgu Unita 25. julija ob obletnici padca fašizma in na katerem bi demokratično ljudstvo Trsta izrazilo svojo solidarnost s španskimi antifašisti. Zborovanje bi se moralo vršiti ob 7. uri, ko bi na trg z vseh delov mesta prikorakali sprevozi z zastavami.

Danes pa je Mestni odbor SIAU-ja prejel odgovor ZVU, da zaradi prilik, ki vladajo, na noben način ne more dovoliti zborovanja. Ta odgovor je naletel na veliko ogorčenje pri vseh tržaških antifašistih, katerim se ne dovoli niti to, da bi proslavili tako važen dan v borbi proti fašizmu in da bi podprli naše antifašistične španske borce, ki jih podpira prav v teh dneh vse demokratični svet.

OD TEDNA DO TEDNA

TE DNI SE BO PRICELA MIROVNA KONFERENCA V PARIZU. — NOVO STALISCE JUGOSLAVIJE V VPRAŠANJU JULJSKE KRAJINE IN TRSTA. — VAL RAZGIBANOSTI IN BORBENEGA POLETA V JULJSKI KRAJINI RASTE. — LJUDSKA SKUPŠČINA FLRJ JE SPREJELA VRSTO POMEMBNIH ZAKONOV. — SVETOVNI POLITIČNI POLOŽAJ.

★ ★ ★

UPATI MORAMO, DA BODO TISTI, KI DVOMIJO V USPEH MIROVNE KONFERENCE, SLABI PREROKI.

Večina 21 zavezniških držav, ki bodo sodelovale na mirovni konferenci, je že določila svoje delegacije. Delegacija Jugoslavije bo štela 17 članov in vodil jo bo tov. Edvard Kardelj. Konferenca bo posvečena proučevanju mirovnih pogodb z bivšimi zavezniki Nemčije. Na prejšnjih konferencah Sveta zunanjih ministrov so bila končana glavna pripravljala dela in namestniki zunanjih ministrov so izdelali načrte mirovnih pogodb. Kakor

piše diplomatski komentator »Pravde«, Isakov, so bili doseženi na zasedanju zunanjih ministrov štirih veleisl sprejemljivi, čeprav ne popolnoma zadovoljivi sporazumi v vseh spornih vprašanjih. Nihče ne more zanikati, da mirovna konferenca ni skrbno pripravljena. Upati moramo, da bodo tisti krogi, ki bi radi zasejali dvom v uspehe mirovne konference, slabi preroki, katerih želje se ne bodo uresničile.

SVOBODNO MESTO TRST Z OKOLICO NAJ BI BILO SVOBODNO OZEMLJE POD ZAŠITO VARNOSTNEGA SVETA IN V REALNI UNIJI Z JUGOSLAVIJO PO NOVEM JUGOSLOVANSKEM PREDLOGU

Pomočnik zunanjega ministra FLRJ dr. Aleš Bebler je podal pred komisijo Sveta zunanjih ministrov nov predlog za rešitev vprašanja Trsta in Julijske Krajine. Poudaril je se enkrat, da Jugoslavija sklepov zunanjih ministrov v vprašanju Trsta in meje z Italijo ne more sprejeti. Zemljepisni, zgodovinski, narodnostni in gospodarski razlogi dajejo Jugoslaviji pravico, da se ji priključi celotna Julijska Krajina; to pa bi bilo edino pravično tudi iz moralnih razlogov v interesu miru; to zahteva tudi ljudstvo Julijske Krajine, ki je danes enotno in združeno v SIAU, in vse zainteresirane države Srednje Evrope in Podonavja. Najbolj primeren bi bil prvotni predlog Jugoslavije, da se Trst priključi k Jugoslaviji kot posebna enota z mednarodnim delom luke. Novi predlog pomeni poslednji napor, da se odvrne neuspeh mirovne konference, čeprav pomeni to preveč žrtev od države, ki je toliko doprinesla k zmagi nad fašizmom.

Trst z okolico naj bi bil po tem predlogu svobodni teritorij pod zaščito Varnostnega sveta in v realni uniji z Jugoslavijo. Notranja ureditev tega teritorija naj bi slonela na demokratičnih

načelih, ki bi jih izdelalo ljudsko predstavništvo v ustavi svobodnega teritorija, katera pa bi morala biti v skladu s statutom, določenim na mirovni konferenci. Realna unija naj bi bila v tem, da bi FLRJ imenovala guvernerja, ki bi imel pravico iniciative in veta pri tržaških oblasteh. Zaščita Varnostnega sveta in mednarodni položaj Trsta naj bi bil določen s tem, da bi Varnostni svet določil visokega komisarja, ki bi imel pravico veta na odločbe guvernerja. Del tržaškega pristanišča bi bil mednarodni, ozemlje pa nevtralnno in demilitarizirano. Statut pa bi moral garantirati Jugoslaviji nekatere pravice. Jugoslavija bi zastopala svobodni teritorij pred inozemstvom, ljudsko predstavništvo pa bi potrdilo vse pogodbe. Statut bi moral vsebovati tudi določbe, po katerih bi se v svobodnem teritoriju zagotovile demokratične svobode.

Kot je izjavil maršal Tito v Dubrovniku, bo vprašanje Trsta in Julijske Krajine v kratkem rešeno. Dejal je tudi, da se ni izgubil upanja, da se bo postavka zahodnih sil, ki nam oporekajo naše pravice, popravila. Toda v končni perspektivi bo Trst nekega dne jugoslovanski.

LJUDSKE MNOŽICE JULJSKE KRAJINE ZAHTEVAJO PRIKLJUČITEV CELOTNEGA OZEMLJA K JUGOSLAVIJI

Val razgibanosti in borbenega poleta slovenskih in italijanskih množic v Julijski Krajini vsak dan bolj raste. Po vsej coni A in B se vršijo množična zborovanja, s katerih pošiljajo zahtevo po priključitvi celotne Julijske Krajine z Gorico, Trzicem in izhodom na slovensko morje k Jugoslaviji. ZVU te dni zopet postruže teror v Julijski Krajini, zlasti z odklomom o zaprtju slovenskih šol in odpustu slovenskih učiteljev ter z uvedbo najbrutalnejše vojaške diktature v ladjedelnih Trsta in Trzica, s katero se hoče zavarovati proti morebitnim novim stavkam in skuša zatreti borbenost de-

lovnega ljudstva ter razbiti njegovo enotnost. Fašistične tolpe v Trstu kradejo tudi UNRRA-ino blago, v Pulju so napadli sedež SIAU, v slovenski restavraciji v Gorici so nastavili pekleni stroj in ZVU je hotela celo rekvirirati prostore kulturnega krožka pri Sv. Jakobu v Trstu. Toda kljub vsem tem zločinom fašistov s podporo ZVU bodo ostale delovne množice enotne in vsak dan bolj borbeno. Uspeh borbe protifašističnih množic se že kaže v razpravi proti krivcem umorov v Skednju 10. marca, ki razkriva vso podlost civilne policije.

NA ZASEDANJU LJUDSKE SKUPŠČINE FLRJ JE SPREJELA VRSTO NOVIH ZELO POMEMBNIH ZAKONOV, KI POMENIJO NADALJNO IZGRADITEV LJUDSKE DRŽAVE

20. t. m. se je zaključilo prvo redno zasedanje Ljudske skupščine FLRJ po obravnavanju in sprejetju številnih novih zakonov. Najvažnejši od teh so zakoni o splošni pomilostitvi krivcev z ozirom na uredbo o odkupu kmetijskih proizvodov, o socialnem zavarovanju delavcev in nametščencev, o zadržanih, o državnih gospodarskih podjetjih, o javnem tožilstvu, o službi v Jugoslovanski armadi in o državnih uslužbencih. Vsi ti zakoni pomenijo nadaljnjo izgraditev vseh vej državne uprave, nadaljnjo izgraditev gospodarstva in izboljšanje položaja delovnih množic.

Na zasedanju skupščine sta bila raz-

krinkana tudi poslanci ljudske kmečke stranke dr. Dragoljub Jovanović in dr. Miloš Popović, ki sta v debati nastopala na razne načine proti novim zakonom, kot sovražnika ljudske oblasti in kot takima je bila odločena pravica, da se naprej nastopata v imenu Ljudske kmečke stranke.

Te dni se vrši v Beogradu prvi fizikalni zlet Jugoslovanske armade, na katerem se bo pokazalo vse zdravje in vseh vojakov ljudske armade, ki jih vzgaja v duhu največje predanosti svoji domovini in pripravljenosti braniti njeno svobodo.

obnovi demokratičnega življenja. Zavezniška komisija bo sama neposredno delovala v nekaterih vprašanjih, ki se tičejo zagotovitve miru, kot na pr. vprašanje demilitarizacije, zaščite zavezniških vojskih sil v Avstriji, zaščite imovine držav Združenih narodov itd. Avstrijska vlada bo lahko sama vzdrževala diplomatske stike z vladami Združenih narodov.

šizma v tej vojni. Anglija in Amerika bi zlasti z gospodarskimi sankcijami in brez vojskih mer lahko vsak čas odstranili Francov režim, kajti gospodarske je Spanija v mnogem odvisna od inozemstva.

Danes napredne množice vsega sveta odločno zahtevajo dosledno uničenje ostankov fašistične napadalnosti, prekinitve odnosov s Francovo Spanijo in priznanje španske republikanske vlade od vseh članic Združenih narodov. Španski republikanci v Londonu so imeli veličasten protest proti Francovemu terorju. Velika protestna zborovanja so se vršila tudi po vsej Jugoslaviji.

Nekateri vodilni krogi Transjordanije so na hitro roko sprejeli dogovorjeno »neodvisnost«, v resnici pa ta država s pogodbo ni nič pridobila in je pogodba le orodje za kolonialno zaslužnjenje. Iz Sirije in Libanona se tuje čete še niso umaknile. Kljub velikim obljubam se niso umaknile britanske čete tudi iz Egipta.

Nadvalje nad zavezniškimi narodi pojasnjujejo britanski krogi z željo, »da se zagotovi njihova sreča«. Namen prilastiti si tujo deželo, pa pojasnjujejo s ciljem »da tem siromašnim narodom dajo možnost življenja.

V Grčiji včerajšnji fašistični najemniki pod zaščito angleških bajonetov preganjajo grško ljudstvo. Zato beže rodoljubni v hribe. Kljub mnogim obljubam se britanske čete še niso umaknile. Sedanja gospodarja Grčije namenoma pehajo deželo v državljansko vojno, da bi s tem izgovorom za nedoločen čas ostali v Grčiji. V Londonu pa govorijo o »zahodnem tipu demokracije«, ki se razvija pod britansko zaščito in izvaja danes provokacije na albanski meji.

ZAGOTAVLJAMO VAM, DA STOJIMO NEOMAJNO NA VAŠI STRANI IN PRAV TAKO KOT MI ČUTIMO KRIVICO SKLEPOV PARIŠKE KONFERENCE, SKLEPOV, KI SO PRAV TAKO NEMOGOČI, KAKOR SMEŠNI, ZLONAMERNI, KAKOR KRIVIČNI

Poleg tega pa prebivalstvo cone B nenehoma naslavlja pozdravne resolucije na tržaško, gorško in tržaško ljudstvo, v katerih daje zagotovila, da bo dosledno stalo ob strani tem spojim bratom, kakor je to že pokazalo v času narodno osvobodilne borbe ali trinaestmesečne borbe po osvoboditvi, ko so bili naši bratje v coni A primorani biti težke borbe s fašisti Prebivalstvo ajdovskega okraja je napisalo bratom v coni A: »Zagotavljamo vam, da stojimo neomajno ob vaši strani in prav tako občutimo krivico sklepov pariške konference, sklepov, ki so prav tako nemogoči, kakor smešni, zlonamerni, kakor krivični, ki so nas pa naučili, s kom imamo opraviti,

VATIKANSKA REAKCIJA POSTAJA NOSILEC MEDNARODNE REAKCIJE

Predsednik poljske vlade je dobil iz Vatikana nujno brzojavko, ki je zahtevala preklic smrtne obsodbe nad Greiserjem, nacističnim gauleiterjem in enim največjih zločincev na Poljskem. 9. julija je imel kardinal Schuster v rimski baziliki velik govor, na katerem je pozival Anglijo in Ameriko, naj pričnejo pot zastavo katoliške cerkve križarsko vojno proti Sovjetski zvezi, ker »države niso v stanju, da bi prišle do sporazuma v mednarodnih vprašanjih«; skliceval se je na bivšega nemškega veleposlanika v Italiji, ki je leta 1944 izjavil, da se »vojna ne more zaključiti, dokler se ne najde

skupni predstavnik za vse države na svetu«; v ustih nemškega fašista bi bil tak predstavnik seveda hitlerjevska Nemčija. Vatikani izvaja pritisk tudi na visoke kroge v Angliji in Ameriki, da preprečijo vsako akcijo proti njegovemu ljubljencu Francu.

Vatikanska reakcija postaja torej zvočnik onih krogov mednarodne reakcije, ki sanjajo o uvedbi svoje svetovne nadvlade. Razumljivo je, da taki krogi sovražijo tiste narode, ki stojijo na straži svoje neodvisnosti in resnične demokracije.

in obenem nam povedali, kako nerazdružni smo mi z vami. To naj ne ves svet, predesem pa oni, ki bodo na prihodnji konferenci sklepali o naši usodi. — Ali pa prebivalci iz Potoč: »Tovariši, mi vemo, da je Tržica del Primorske, ki mora torej biti priključen k Federaciji ljudskih republik Jugoslaviji. Borbo, ki jo vodite proti svetovnim reakcionarjem, smatramo mi tudi za našo borbo in se bomo z vami ramo ob ramo borili, dokler ne bomo strli tistih, ki požrešno segajo po naši zemlji. — Prebivalci iz vasi Vrtovin, Kamnje in Brje pa so napisali: »Tovariši, občudujemo vaše veliko borbeno in revolucionarno delo,

ki ga vršite v tem odločilnem trenutku proti svetovni reakciji in o katerem ste pokazali, kako velika je patriotičnost v vas do naše skupne domovine FLRJ Jugoslavije. Borba, ki jo danes bijete, tovariši, je borba za pravico, je nadaljevanje našega narodno osvobodilnega boja in v tej borbi moramo skupno vztrajati, ker vemo, da bomo skupno zmagali.«

Takih resolucij je nešteto in z dneva v dan jih je več. Prav današnja borba je tesno združila naše ljudi, tako da občuti slednji delavec, kmet ali inteligent v coni B krivico, ki jo skušajo nekateri prizadejati poedinim predelom Julijske krajine.

„Ne moreš si misliti, kako zelo nas je vse to podžgalo“

Draga Soča!

V nekaj dneh, odkar si Ti odšla od nas, se je mnogo spremenilo. Ti ne veš, kako je vse pri nas živo; vsi smo vedno pokoncu, gradimo slavoloke, pišemo parole in znašamo les za kresove, ki bodo zagoreli pred odhodom jugoslovanske delegacije v Pariz na mirovno konferenco. Včeraj smo napravili manifestacijo za priključitev celotne Julijske Krajine k Trstu, s katere smo poslali tovarišu Kardelju resolucijo s prošnjo, da pove vsemu svetu, da mi ne bomo priznali, da bi nam vzeli Gorico. Ne moreš si misliti, kako zelo nas je vse podžgalo, veš, besna sem, če pomislim, da ti pridejo od ne vem kje ljudje, pa bi radi že vedeli, čigava je Gorica, čigav je Tržič, in celo o tem odločali, ne da bi poslušali to, kar smo mi povedali. Veš, trlo me je tako, kakor takrat, ko svo se skupaj govorili v zaporu o fašistih. Imela sem občutek, da ni velike razlike med tistimi, ki so nas vleкли v internacijska taborišča zato, da bi si prisvojili zemljo, in med tistimi, ki

sedaj odrekajo pravico priključitve Julijske Krajine k Jugoslaviji.

Ampak takrat smo bili pa le vsi tako razjarjeni, da se je na manifestacijah zbralo res vse. Sosedova mama je vihtela zastavo in kričala: »Ali so zato padli moji sinovi, da bodo drugi odločali o nas?« Tudi mala Mimica, veš, tista z gornjega konca, je prišla na manifestacijo in mi rekla: »Saj sem tudi jaz Titova.« Ta večer smo urezali nekaj pesmi pa že tako junaško, da se je moralo slišati v Gorico. Veš, Soča, spomnila sem se ta večer, kako smo delali za partizane, in če pomislim, da je od nas treh, ki smo skupaj delali, padel moj brat, takrat sem pripravljena začeti znova in pretrpeti, kar bi moralo priti, samo da se uresniči naša pravica.

Se eno novico Ti moram povedati: Spet smo sestavili štafeto, takrat smo poslali resolucije tovarišu Kardelju. Tudi jaz sem tekla. Ne veš, kako mi je utripalo srce, ko sem sprejela resolucijo, in ko sem tekla proti Čepovanu, se mi je porodila želja, da bi

tekla kar naprej vse do Ljubljane sama in bi povedala tovarišu Kardelju: »To niso suhe črke, to je naše življenje, to je naša bodočnost. Mi sicer ne znamo pisati tako učeno, zato pa pišemo pošteno, odkrito in jasno.« Kaj vse bi povedala, toda saj tovariš Kardelj pozna našo borbo, pozna naše želje, in ko bo bral vse te resolucije, nas bo itak imel pred očmi vse Primorce.

Drugače v vasi ni nič novega. Tvoja mama mi je po manifestaciji rekla, da je silno ponosna, da Ti gradiš most, ki veže Jugoslavijo s Trstom, da z delom dokazuješ, da niso prazne naše besede. Soča, nikar pa se ne boj, da bo doma zato kaj zaostalo. Za vsakega, ki je odšel na Prestranek, v Brčko ali kam drugam, delamo mi s podvojeno silo.

Kako pa je kaj pri vas? Doslej še nismo dobili nobenega pisma od Tebe. Kako se drže naši v Prestranku? Grgarci smo navajeni, da se govorijo o nas kot o najboljših.

Borbeno pozdrave!

Tvoja Marica.

Vse primorsko ljudstvo naroča štafeti pozdrave za Kardelja

24. t. m. je pritekla ob 15.35 iz Krmina, Boveca in Gorice štafeta na blok v Ajševico. Tu se je zbralo ogromno ljudi, ki so z vzklikanjem prisostvovali predaji štafetne palice. Tudi same tekače je ljudstvo spremljalo bodisi peš, na kolesih, na konjih ali avtomobilih. Tekalca, ki je nosil štafetno palico, je spremljalo 40 fizikulturnikov v fizikulturnih oblekah. Iz Krmina pa do bloka, to je 22 km dolgo pot sta dva fizikulturnika iz Furlanije brez odmora v teku spremljala štafeto. Vse vasi so bile

svečano okrašene. Ljudje so zapuščali delo in prihajali k cesti, po kateri je tekla štafeta. V Crnicah so se tekačem pridružili konjeniki v narodnih nošah, v Vrtovinu je štafeto spremljalo poleg teh še 30 kolesarjev, blizu Ajdovščine se je to število povečalo za 70.

Navdušenja, ki ga je pokazalo primorsko ljudstvo ob priliki odhoda štafete, poslano tovarišu Kardelju, ni mogoče popisati, lahko pa se reče, da toliko navdušenja doslej Primorska še ni videla.

VSA NAŠA ZEMLJA MORA BITI PRIKLJUČENA K TITOVU JUGOSLAVIJI

Mi nismo več narod hlapcev, z borbo in delom smo se prekalili v junake, ki so se sami osvobodili in »pravilno« zahtevamo, da mora biti vsa naša zemlja priključena k Titovi Jugoslaviji. Kdor bi skušal z nami barantati, kdor bi skušal cepiti in deliti našo

zemljo, ta gazi načela samoodločbe, temu je naziv demokracija samo blesteč dragulj, ki ga poganja iz gnojnice samo takrat, kadar skuša prioblati ljudi na lém. Mi se ne damo več!

Prebivalstvo Ajdovščine

KLIC OGORČENEGA LJUDSTVA: ALI STE POZABILI, KDO SE JE BORIL IN OSVOBODIL NAŠA MESTA?

Že večkrat smo se zbrali na razna protestna zborovanja in smo zahtevali naše pravice. Vse zaman, kakor da bi nihče ne slišal naših klicev, naših poštenih zahtev. Se vedno barantajo za našo zemljo, za Trst, Gorico, Tržič.

Ali ste pozabili, kdo se je boril in osvobodil ta mesta? Ali ne vidite trpečega ljudstva, ki se je borilo in se mora še boriti za svoje že pridobljene pravice? Zakaj naše ljudstvo na novo zapirate, prelepate in mučite?

Kličemo o svet z naših tolminskih

TOVARIŠ KARDELJ, BODITE ZVEST TOLMAČ NAŠIH ŽELJ IN NAŠIH PRAVIC

Tovariš Kardelj! V trenutku, ko se odpravljate na tako veličavno pot, da podprete naše najosnovnejše človečanske zahteve, Vas spremljajo tudi zvesta srca prebivalcev vipavskega okraja, ki Vam kot bratu kličemo: »Bodite zvesti tolmachi naših želj in naših pravic, ki smo si jih priborili v dolgoletni krovi borbi ob strani velikih zaveznikov.«

Dragi tovariš Kardelj! Obrazložite udeležencem na mirovni konferenci, da je primorsko ljudstvo do grla sito fašističnega in neokupacijskega nasilja o tako imenovani coni A. Dovolj je, naj se že neha barantanje in kosaanje naše zemlje in našega naroda, zakaj to, za kar smo se borili, hočemo, da ostane celo, necepljeno. Trst, Tržič in Gorica so naši in nihče nima pra-

vice, da bi jih prodajal, zakaj naša in ne zavezniška kri je tekla za njihovo osvoboditev.

Od očaka Triglava, do sinjega Jadrana, mora ostati zemlja, ki jo obdeluje naš življenjski, naša last. Mi terjamo le to, kar je naše in ničesar drugega. Tega pa si ne pustimo ozeči.

Prebivalci vipavskega okraja

Spet lov na naše zastave

Vsa Goriska in Gorica sama je v zastavah. Ljudstvo ponovno dokazuje svojo neomajno zahtevo po priključitvi k Jugoslaviji. Toda naše zastave so zopet v napoto raznim fašističnim elementom v coni A. Tako so 21. julija v Standražu v ulici Sv. Mihaela 142 pri družini Beltram Terezije nasilno odstranili jugoslovansko zastavo z rdečo zvezdo zavezniški vojaki, ki so se tja pripeljali s kamionom.

Dne 23. julija se je stvar ponovila. Od letališča pri Gorici je pripeljal z vso naglico kamion, na katerem so bili zavezniški vojaki. Kamion se je ustavil pri isti hiši in vojaki so nasilno odstranili zastavo ter jo z drogom vred odnesli. Gospodar in hčerka sta skočila iz hiše, skušajoč braniti zastavo, pa so jo zlikovci v tem času popihali. Ukradena zastava je bila družini Beltram posebno draga, ker jo je tovarišu Beltramu podarila v Franciji 135. stotnija delavcev iz Marseilla.

Take stvari se ponavljajo. Za to je policija slepa. V istem času pa, ko nekateri predrzno kradejo naše zastave, ta policija na raznih blokih pred Gorico obrača žepe in preiskuje ljudi, ko gredo na običajna kmečka dela. Gorica je postala en sam blok, ena sama preiskava in ne moreš napraviti niti par korakov, ne da bi zahtevali od tebe dokumentov. Vse to spominja gorško ljudstvo na čase fašistične okupacije.

OBISK LJUBLJANSKE OPERE V IDRIJI NAS JE OKREPIL V LJUBEZNI DO RESNIČNE SLOVENSKE KULTURE

V soboto, 20. julija se je pripeljal v Idrijo 55 članov ljubljanske ljudske opere. Ustavili so se na Trgu maršala Tita in obkrožile so jih velike množice ljudstva iz Idrije in okolnih vasi. Tajnik MNOO jih je prisrčno pozdravil v imenu vseh prebivalcev Idrije.

Ob pol 9 zvečer je bila velika prireditev na Dolinci. Prisostovalo je okrog 2000 gledalcev iz Idrije in okolice. Zapeli so nam udarne partizanske pesmi in mehke, narodne pesmi, poleg tega pa tudi nekaj pesmi iz raznih oper. Zaplesali so tudi narodne plesne in kolo v lepih narodnih nošah.

Star sem že in spominjam se še, kako smo pred prihodom fašizma pri nas v Idriji večkrat priredili razne igre. Ko pa so nas podjarmili italijanski fašisti, so nam vzeli slovensko besedo in na njihovih prireditvah smo morali poslušati same fašistične himne. Danes, ko smo se osvobodili in ko smo sami vzeli oblast v svoje roke, pa zopet odmeva slovenska pesem po naših krajih. Toda take prireditve, kot je bila prireditev ljubljanske opere, pa nismo videli še nikoli in bila nam je tako všeč, da si jo bomo še dolgo zapomnili. Res je, rudarji imamo težko delo in zaželimo si včasih razvedrila. Pod fašizmom nismo imeli drugega razvedrila kot gostilno in ples, danes

pa uživamo lahko tudi resnično lepe prireditve.

Ob zaključku predstave so zastopniki mladine in prosvete poklonili igralcem in pevcem dve košarici evre-tja, kar je bil viden dokaz prijateljstva in trajno potrdilo slovenske skupnosti.

Po končani igri smo se pogovorili z igralci. Obljubili so nam, da nam bodo nudili vso pomoč, da se bomo lahko tudi sami začeli učiti kako igrati in da bomo tudi pri nas organizirali svoj pevski zbor in godbo, v katero bomo pritegnili tudi naše mlade sile in jih učili glasbe. Zagotovili so nam tudi, da bodo kmalu zopet prišli k nam, ko ne bo več med nami prav nobene pregrade in bomo vsi v skupni domovini, v Titovi Jugoslaviji.

Idrijčani si želimo, da bi bilo to čim prej in da bi bila priključena k Jugoslaviji vsa naša primorska zemlja, da je samo tam naša bodočnost.

Čeprav sem že star, se mi zdi, da se bom še enkrat razživel po zadnjem dogodku v Idriji, ker vidim, da sedaj ne bomo več garali in to celo tujim gospodarjem, kot je bilo do zadnjih let, ampak bomo delali zase in bomo lahko sadove svojega truda tudi sami uživali!

Idrijski rudar.

KULTURNA PRIREDITEV V KRVAVEM POTOKU

V nedeljo, 21. t. m., je priredilo prosvetno društvo »Soča« kulturno prireditev. Na žalost pa je močan naliiv preprečil izvedbo prireditve v celoti. Kljub naliivu pa se je zbralo nad 500 ljudi, ki so z navdušenjem pozdravili nastop moškega pevskega zbora oddelka JA za Trst in gono A, ki je z vso dovršenostjo zapel vrsto partizanskih in tudi narodnih pesmi. Vsaka pesem je bila navdušeno pozdravljena in je zbor žel mnogo priznanja. Med koncertom je tovariš iz okraj. odbora podal politični pregled in prikazal ljudem važnost sedanjega časa. Poljudem važnost sedanjega časa. Poljudem važnost sedanjega časa. Poljudem važnost sedanjega časa.

KULTURNA PRIREDITEV AFŽ V DIVAČI

V soboto, 20. t. m., so žene iz Divače prišle gostovat v Hrpelje. Zaveče so prireditev z lepimi simboličnimi vajami z grabljami in srpi, nato pa so sledile razne pevске točke in prizori. Vse je bilo zelo prisrčno in dobro izvedeno in je bilo videti,

V TUBLJAH JE ZAGORELA ELEKTRIKA

17. julija so v Tubljah prižgali električno luč. Dogodek je bil zelo svečan in Tubeljčani so lahko ponosni na svoje delo. Saj so brez vsake pomoči in brez strokovnjakov napeljali 2500 m voda do vasi in tudi po hišah izvršili vso napeljavo. Strokovnjaki so njihovo delo po-

Mladina iz Brčkega nam piše

Mladina iz našega okraja, ki je odšla gradit mladinsko progo Brčko-Banoviči, se pogosto spominja staršev in domačih kljub temu, da je vsa pri svojem delu in načrtih.

Mladinec Janko Kutin iz Dolj pri Tolminu, ki je zdaj v prvi četi Vojkove brigade, je leta 1943 šel s svojimi trinajstimi leti v partizane, ko jim fašisti zaprli očeta. Malega so mu fašisti kurirja so poznali vsi po Tolminskem in Benečiji. Danes je Jah-

ko med mladinci-prostovoljci, ki delajo na progi. Materi domov takole piše:

Dragi starši!

Sporočam vam, da es imam tu dobro. Vsi delamo z velikim navdušenjem in z zavestjo, da gradimo našo novo Jugoslavijo. Delamo vsak dan po 6 ur, vsak po svoji zmognosti. Po delu imamo še raznovrstne tečaje, udeležujemo se na kulturno-prosvetnem področju, gojimo fizkulturo

in drugo. Zraven tega dela, ki ga opravljamo na progi, nam še ostaja dovolj časa, da se izobražujemo.

Jaz ne bom prišel domov, dokler ne bo šla naša brigada nazaj oziroma dokler ne bo proga dograjena, a tudi potem me najbrž ne bo, ker silno želim, da bi se izučil mehanične stroke in bom ostal kar tu, da si bom pridobil potrebnega znanja.

Povejte vsem našim mladincem, ki so doma, naj se tudi oni udeležujejo prostovoljnega dela, ker s tem gradimo ne-le sebi boljšo bodočnost, temveč gradimo v nas novega človeka. To povejte posebno tistim, ki stojijo ob strani in ne skušajo s svojo močjo domovini koristiti.

Na koncu, mama, pošiljam vsem domačim vesele pozdrave, istotako vsej mladini pri nas!

Vaš Janko.

Taka pisma so polna mladostnega zanosa, s katerim danes mladina Primorske skupno z mladino Jugoslavije gradi ne-le mladinsko progo, temveč resnično lepšo in srečnejšo bodočnost nam vsem v novi Jugoslaviji!

★

NE DELAJMO ŠKODE

Že pred časom je tukajšnji oddelek za gozdarstvo izdal okrožnico o sekanju v zasebnih gozdovih.

Vsak posameznik se mora predhodno javiti na oddelku za gozdarstvo okraja II. Bistrica ter napraviti dovoljenje za sečnjo. Le malo je bilo tistih, ki so se ravnali po naši okrožnici. Še vedno so prihajali ljudje, ki so že imeli posekano drevje, da se jim izda dovoljenje za sečnjo.

V tem smislu smo izdali še dve okrožnici, nakar smo spoznali, da je ljudstvo začelo upoštevati naše odredbe.

Krivda, da ljudstvo ni zadostno poučeno o naših zakonih, tiči v tem, da vaški odbori premalo poučujejo ljudstvo o svojih nalogah. Krivda pa je tudi v tem, da sami odbori niso dovolj izgrajeni in tako niso kos nalogi, ki jim je poverjena.

Ljudstvo se mora živeti in prilagoditi današnjemu življenju in se zavedati, da ima danes ono oblast v rokah.

Ko je okupator po 25 letih zapustil naše kraje, je zapustil tudi žalostne spomine zlasti v naših gozdovih, kjer je dolga leta puščal in uničeval. Namen okupatorja je bil čim več izkoristiti naše naravno bogastvo in si s tem nabasati malho.

Na našem ozemlju ni imel sovražnik namena voditi kako načrtno gospodarstvo. Ljudstvo pa se mora danes zavedati, da kar imamo, je vse naša skupna last, ki jo moramo čuvati kot celoto, da bomo na ta način prišli do blagostanja in življenja, do kakršnega ima vsak pošten človek pravico.

Oddelek za gozdarstvo.

Tov. Pecchiari iz Valdolte, lastnik motornega kolesa s prikolico, znamke GUZZI 500, evid. št. SP 0190, št. motorja 24.911, je izgubil trikotnik dovolilo za vožnjo št. 1831. — Dovolilo za vožnjo se proglašja za neveljavno.

Tov. Mladovan Anton iz Lok je izgubil potno dovolilnico za žensko kolo znamke Superlo, št. 77.476, svetlosive barve. — Imenovana dovolilnica se proglašja za neveljavno.

FIZKULTURA

FD AJDOVŠČINA : FD POSTOJNA 2 : 2 (0 : 2)

V nedeljo je bila na igrišču F. D. Ajdovščina odigrana tekma za prvenstvo v vzhodnem primorskem okrožju. Proti vsemu pričakovanju je tekma končala z neodločenim rezultatom. Ves čas prvega polčasa je normalen razvoj igre motil hud naliiv, ki ni dopuščal, da bi se igralci živeli v igro. V tem polčasu se je tudi občutila premoč Postojnčanov, ki so že v 20 minuti prešli v vodstvo in ga obdržali do konca polčasa. Pokazali so tudi več sistema in tehnike, kot Ajdovci, pač pa je bil napad izredno slab in nepovezan. V drugem polčasu je tudi naliiv ponehal

in igra se je zelo razživela. Ajdovci so napeli vse sile in pokazali več borbenosti, zlasti pri strelh na vrata. Imeli so tudi uspeh in kmalu izenačili rezultat. Proti koncu igre so Postojnčani zelo popustili in opazilo se je, da niso vajeni velikega igrišča. Sodič je odlično tov. Sardinšek iz Postojne.

Stanje tabele nogometnega prvenstva.

1. Postojna	2	1	0	1	6:2	3 (4)
2. Ajdovščina	3	1	1	1	7:4	5 (3)
3. Tolmin	2	1	1	0	2:3	2 (4)
4. Idrija	1	0	1	0	0:4	0 (5)

RAZPIS KOLESARSKIH TEKEM V AJDOVŠČINI.

Okrožni fizkul. odbor za Vzhodno Primorsko razpisuje za 24. avgust kolesarske tekme ob priliki parade dela in fizkulturnega izleta dne 24. in 25. avgusta v Ajdovščini. Tekmovalo se bo s športnimi kolesi na progi Ajdovščina-Postojna in nazaj 75 km. Dirka se prične ob 14. uri. S turnirskimi kolesi se bo tekmovalo na progi Ajdovščina-St. Vid in nazaj skupno 25 km.

Prijave sprejema okrožni fizkulturni odbor v Ajdovščini preko vseh fizkulturnih društev in okrajnih fizkulturnih referatov, za tekmovalce iz cone A pa preko Zveze telesno-vzgojnih

društev iz Trsta. Prijave se morajo poslati najpozneje do 15. avgusta.

Prijavnine ni, tekmovalci prejmejo brezplačno hrano za dva dni in prenočišče. Vsak udeležencev pa bo moral imeti izletno značko, s katero bo imel vstop na vse prireditve in bo stala na Slovenskem Primorju Lir 50.— v Jugoslaviji Din 15.—

Vodstvo si pridruže pravico spremeni ti razpis tekem v slučaju neugodnih okoliščin. Ravno tako bo vodstvo tekem pravočasno razpisalo nagrade in plakate. Razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad bo dne 25. avgusta po končanem fizkulturnem izletu ob 18. uri.

RAZPIS PARTIZANSKEGA MARŠA

Okrožni fizkul. odbor za Vzhodno Primorsko razpisuje za 24. avgust partizanski marš ob priliki parade dela in fizkulturnega izleta v Ajdovščini dne 24. in 25. avgusta. Tekmovalo se bo na progi Ajdovščina-Zabje-Skrilje-Lokovec-Ajdovščina dvakrat, skupno 51 km. Tekmovalo se bo prvih 12 km obvezne hoje, ostalo poljubno. Prijave

moštev (po 5 tekmovalcev) sprejema Okrožni fizkulturni odbor od vseh fizkulturnih društev do 15. avgusta.

Tekmovalci imajo dva dni brezplačno hrano in stanovanje. Vsak tekmovalce mora imeti izletno značko, s katero bo imel vstop na vse prireditve ob priliki parade dela. Start za partizanski marš bo ob 15. uri.

RAZPIS MNOŽIČNEGA ŠAHOVSKEGA BRZOTURNIRJA OB PRILIKI PARADE DELA

Okrožni fizkul. odbor za Vzhodno Primorsko razpisuje za 24. avgust masovni šahovski brzoturnir ob 20. uri v Vipavi. Tekmovalo se bo po skupinah. Prijave sprejema za Slovensko Primorje okrožni fizkulturni odbor v Aj-

dovščini, za šahovska društva pa šahovski odbor Slovenije-Ljubljana, kavarna Slon. Udeleženci prejmejo oba dneva parade dela brezplačno hrano in stanovanje. Prijave sprejema do 15. avgusta.

RAZGLASI

Tov. Krpan Emilija, roj. 14. decembra 1902 v Malih Zabljah, okraj Ajdovski, je izgubila osebno izkaznico, izdano od KNOO Sv. Križ, ter dovoljenje za prodajo sadja, izdano od Okrajnega IO — odsek za finance, Ajdovščina, izdano dne 13. maja 1946 pod št. 2427-25, in s tem preklicuje te listine za neveljavne.

Tov. Anica Lazar je izgubila osebno izkaznico, izdano od Okrajnega odbora —

oddelek za notranje zadeve — Ajdovščina, ter člansko izkaznico sindikatov na isto ime, izdano od Izvršnega odbora sindikatov Ajdovščina. Tov. Anica Lazar je rojena 25. julija 1927 pri Sv. Tomažu, okraj vipavski. S tem preklicuje te dokumente za neveljavne.

Tov. Stopar Jožef, Male Zablje 290, trgovec s sadjem, je izgubil obrtno dovolilo št. 445, izdano od Okrajnega NO v Ajdovščini. — Predmetno dovolilo se s tem proglašja za neveljavno.

Darila Kardelju s Primorske

Gorica v pričakovanju

V Gorici postaja vedno bolj živahno. Njeno lice je predvsem zanimivo, če se pogleda v njene sončne ulice ter čim bližje prisluhnemo in poslušamo utrip njene srca, v teh trenutkih ko se odloča njena usoda.

Krasno poletno sonce me je spravilo v zelo dobro voljo, ko sem se danes jutraj napotil proti tistem severnemu delu mesta, kjer bi se morala Gorica, delu mesta, po znanem francoskem predlogu deliti na dveje.

Nebo je bilo čisto in jasno. Imel sem občutek, da ga še nisem videl tako modrega kakor danes. Griči, ki obdajajo mesto, so v se vsežem jutranjem zraku zrcalili v vse svoji prirodni lepoti. Zelena pobočja naših Brd so pomežikovala svoj jutranji pozdrav bratom goriske doline.

Krenil sem po Gosposki ulici (danes via Carducci), ta je ohranila čisto tipičen in izrazit slovenski obraz v vseh teh težkih letih fašističnega terorja.

Mnogo je tu danes slovenskih zastav, ki svečano plapolajo v jutranjem vetru ter dajejo skupnosti ulice nekako pestro in praznično razpoloženje.

Zavezniki »jeepi« tvorijo večino prometa na tej ulici, ki je bila nekdanja med najbolj prometnimi točkami cestnega omrežja goriske občine. Danes pa je seveda malo drugače. Lahko že opaziti, kakšne bi bile posledice, če bi se uresničile želje italijanskih imperia-

torjenih z razno zelenjavo in sadjem so se pomikali proti mestnemu središču. Za hip sem obstal in prisluhnil razgovoru med slovensko kmetico ter italijansko priseljenko, ki je v kričavem južnaškemu narečju hotela pogovoriti slovensko ženo, da bi ji ta prodala vse, kar je pripeljala v mesto, to je paradiznike ter razno zelenjavo. Razpravljali sta v razburljivem tonu, vendar pa do sporazuma le ni prišlo, ker naša ženica ni hotela kloniti. Ob tej priliki pa mi je prišlo na misel, da je bila prav gotovo tudi ta »signora« v tisti družbi južnjakov in raznih drugih kričavcev, ki dnevno razgrajajo po goriskih ulicah z vzkliki: »Ali lahko živimo brez — quei porchi di sciaivi«!

Takih primerov je v Gorici danes dosti. Italijanski šovinisti kaj hitro radi pozabijo, da obstojajo tu dejstva, ki jih ni mogoče zanikati, ali kljub temu se danes govori in piše v reakcionarnem tisku, da živi onkraj severnega kolodvora le mala skupnica pastirjev, ki nestrpno pričakuje, da jo reši in osvobodijo Jugoslavija. Trgovine so v tej ulici dobro založene. Tudi tu imajo italijanski priseljenci svoj monopol; dobiš kar si človek poželi, toda cene so naravnost astronomske. Če pa vprašaš dobro reje-nega gospodarja, ki se ti prijazno posmejuje, ti takole približljivo odgovori: »Cosa vuoi sciaivo, non c'e niente per voi porchi! Če protestiraš pri zaveznikiš oblasteh te kratkomočno od-slovijo z besedami, da danes tu vlada zapadna »demokracija« ter da jim ni

mar kaj se po goriskih trgovinah danes dogaja.

Znani fašist Manetti je še vedno na svojem starem mestu. V njegovo kavarno se zatekajo v vedno večjem številu razni »difensori d'italianità«. Kavarna je okrašena z okusnimi/angleškimi napisi »Wiski Collins — dubble wiski — Gospod Manetti je danes že pozabil, da v via Carducci živijo tudi Slovenci in to v večini, ali on tega ne sliši, ker je še vedno prepričan, da bo prav kmalu ustanovil enake »podružnice« tudi v Poli in Reki, kakor mu to seveda zagotavljajo gotovi krogi pri C. L. N. v Gorici.

Prispel sem na stari trg Korn (sedaj piazza E. de Amicis). Dobro se spominjam na njegovo preteklost. Še tik pred drugo svetovno svetovno vojno je bil tu koncentriran lesni prodajni trg, ki je s 80% zalagal s kurjavo celotno Furlanijo tja do videmske pokrajine. Trnovski gozdarji so bili dobro poznani pri sosednih Furlanih. Značilne so besede, ki sem jih že mnogokrat slišal od raznih Furlanov: »Trnovski gozd je del našega telesa.«

Trg je ostal nepoškodovan od vojne vihr. Edino stavba mestnega muzeja je bila nekoliko poškodovana od letalskih napadov. Vse ostalo je tako kakor v predvojnem času.

V tem delu trga ima svojo lesno trgovino in skladišče znani goriski Slovencev tov. Peter Murovec. Stopil sem torej do njega, ker sem vedel da mi bo boljše kakor nobeden drugi orisal življenje tega centra, v zvezi predlagane razmejčitvene meje.

Tov. Murovec je zelo prijaznega značaja. V njegovih očeh takoj opaziš

tisto neizprosno borbenost, s katero se odlikujejo vsi primorski Slovenci.

Nekateri Italijani pravijo, da je tu kakor v coni B. V tem primeru so njih trditve čisto na mestu. Trg je 100% obljuden s Slovenci razen redkih slučajev, ki jih lahko seštejemo na prste. Gre pa vedno za Italijane čistega izvora, ki so se šele pred kratkim časom tu naselili. Predlagana razmejčitvena meja je zločin za goriske Slovence. Mi ne bomo nikdar dovolili, da bi se kaj takega zgodilo. Ljudstvo se bo raje uprlo, ne bo pa dopustilo, da bi fašisti ponovno teptali pravico v tej naši slovenski zemlji. Tu naj pridejo pogledat, pravi tov. Murovec, gospodje ministri. Prepričali se bodo lahko, kako grozno nemogoče je ta meja, ki so jo oni predlagali. Odcepitev trga bi nedvomno značila propast celotnega mesta. Ne vem, če vam je znano, kakšno vlogo je igral ta del mesta še pred prvo svetovno vojno. Trg Korn je bilo naravno središče goriskega zaledja, posebno kar se tiče proizvodov, ki so prihajali v mesto iz našega gor-skega podeželja, in to bi moral danes sleherni razumeti. Lesna industrija je danes paralizirana v vsem svojem obsegu. Potrebe po lesu so ogromne. Zavezniki so nešteto krat obljubili, da bodo ta problem končno rešili, ali do danes še ni prišlo do nikakih pozitivnih rezultatov. Predvsem v Furlaniji se čuti danes potrebo po našem lesu, ali kljub naši dobri volji ne moramo tem zahtevam ugoditi kakor bi bile naše iskrene želje. Kompenzacijski sistem ni prinesel nikakih uspehov.

Kar se tiče razmejčitvene meje, poudarja tov. Murovec še sledeče: »Danes se že zavedajo tudi nekateri goriski tr-

govci, kaj prinaša Gorici francoska črta. Priznajo so vendar, da onkraj severnega kolodvora ne živijo samo »pastirji«, ampak ljudje, ki so s svojimi žulji doprinesli k obogatitvi raznih domačih in nedomačih izkoriščevalcev. Mislimo, pravi tov. Murovec, da prav lahko govorim v imenu celokupnega prebivalstva, ki tvori skupnost tega dela mesta. Mi vemo, zakaj smo se borili in zakaj se še danes borimo in v tem prepričanju je naša duša mirna. Mi smo vsi za Titovo Jugoslavijo! Raje v smrt, nego italijanske verige! Predobro jih poznamo! Preteklost našega trpljenja nam je še vedno v spominu in zaradi tega se naša borba nadaljuje ter se mora nadaljevati, dokler se ne uresniči želje našega ljudstva.«

Iskreno sem stisnil roko tov. Murovcu, v nadi, da se v najkrajšem času uresniči želje kornskega rajona, katere mi je tov. Murovec tako jasno prikazal.

Šel sem dalje. Povsod isto prazniško razpoloženje, kakor da bi bilo ljudstvo prepričano, da se bo že v času kratkih ur pridružio domovini, Titovi Jugoslaviji. Jasne so mi bile besede tov. Murovca. Mastni napis »Vogliamo la Jugoslavija« na stavi »Incisi«, ki jo nekateri smatrajo za italijansko trdnjavo, je potrdil, da res ne mora biti drugače. Tako je danes v Gorici, Standrežu, Sovodnjah ter v sleherni še tako mali vasi naših sončnih Brd.

Vsemu svetu naj bo danes jasno, kakšna je pravilna rešitev našega problema. V tem smislu govori primorsko ljudstvo. To so njegove zahteve!

Goričan

„Tudi jaz bom šla na delo za en mesec“

NOVA DELOVNA BRIGADA SREČKA KOSOVELA PRI GRADNJI MOSTU NA PRESTRANKU

Nekaj velikega raste iz ruševin in pogorišč na naših tleh, dviga se namreč nova, mlada Titova Jugoslavija, domovina delovnih ljudi. Povsod se formirajo delovne brigade, povsod se dela, obnavlja, pa naj bo to po kraškem skalovju, poraslim z brinjem, ali po istrskih vaseh, po Banjšici, po Stalah, Cepovanskem, po temnozele- ni Idriski, Korabiški, Baški dolini, nov ljudje gradimo nove domove. V petek 19. julija se je ustanovila nova delovna brigada Srečka Kosove- la, ki je odpotovala na svoje delov- no mesto in gradnji velikega železni-škega mostu v Prestranku. Mladina gradi železniški most, mladina gradi most med Ljubljano in Trstom. Od povsod so zbrani: iz Vipavske, s Cerkljanskega in iz Idrije, s Postojnskega okraja, iz Bistrškega, Kozin- skega in Koprškega. Kakšno navdu- senje je gnalo mladino na delo, ka- že naslednji dogodek:

Na kolportaži v Ajdovščini sta bili dosedaj zaposleni dve mladinki, Anica in Marija. Ko je Anica izvedela, da se ustanavlja nova delovna briga- da, je kar hitro povedala Mariji, da je ta ne bi prehitela: „Tudi jaz bom šla na delo za en mesec, boš pa ti opravila za obe.“ Malo je pogledala Marija, pa ne toliko zato, ker bo mo- rala delati sama vse delo, ki sta ga

imeli sedaj že dve preveč, ampak za- to, ker je tudi sama hotela oditi. To- da tovarišici sta se spogledali in Ani- ca je odšla k brigadi, da pomača gra- diti most, preko katerega se bomo vozili v naš Trst.

Kako lepo je življenje v teh mla- dinskih brigadah! Mlada telesa, mla- de moči, veseli, smejoči obrazi, to izzove vsakogar, kdor pride v Pre- stranek, da prime za kramp in lopa- to in pomača. Poglejmo ju: dve mla- dinki s krampi vzdiguje veliki ka- men iz navpičnega sklada skal. Prav kot izurjeni nabrežinski kamnarji. Malo dalje je vsa zaverovana v či- ščenje skale, ki jo bo treba razstre- liti, naša tovarišica iz Ajdovske kol- portaje. Obrisala si je pot z obraza, mi stisnila svojo žuljavo roko v roko in dejala: „Tovariš, povej Ajdovcem, da udarniško delamo, da pa se tudi udarniško potimo, ker hočemo izra- biti ves čas.“

To je naša mladina, to so delovne brigade, to je tista ustvarjalna sila, ki je razrušila nabrežinski bunkerje in jeklene tanke fašističnih okupator-jev, to je tista ustvarjalna sila, ki ruši vse grožnje atomske energije, krivične črte in ki nam je poln po- rok, da bomo dosegli vse naše pra-vice. S to mladino gremo naprej — naši bodočnosti naproti. Ogarev.

VRHPOLJE SLEDI KLICU DOMOVINE

Mladina v mladinskih delovnih brigadah odločno zahteva priključi- tev Julijske krajine in Trsta k FRLJ.

Poglejmo si Vrhpolje! V osrčju vipavske doline, nad Vipavo zagle- daš belo vasico Vrhpolje. Sklicali so množični sestane in razložili pomen proge v Pristranku, ki jo gradi mla- dinska brigada Srečka Kosove- la. Ta proga bo vezala Trst z Ljubljano in če hočemo imeti Trst v naši sredi, je nujno, da imamo in si sami zgra- dimo tudi dobro progo. Javilo se je 16 ljudi, ki bodo obnavljali skupno z ostalo brigado to progo.

Poglejmo mladino! Najmlajši štiri- tinaletni Božić, Kranar in Ambro- žić so se priključili starejšim mla- dincem in mladinkam. Toda ni sa-

mo mladina čutila potrebe, da se udeleži; ne, tudi starejši člani OF so se pridružili mladini in odšli na gradnjo proge s tazičnikom OF odbo- ra tov. Lavrenčičem Alojzom na čelu. Najstarejši tovariš je Premrl Ivan, ki je star 55 let, toda mladini vedno pomaga pri delu.

Tovariši, posnemajmo zgled Vrh- polčanov, te majhne vasice, ki je odstopila 16 ljudi in jih poslala na delo v brigado. Pustimo mladino v njenem poletu, da gradi in ustvarja, obenem pa jo podprimo s starejši- mi člani OF, tako da bo vsa Primor- ska strnjeno obnavljala, kot se je vsa Primorska tekom štiriletna bor- be strnjeno borila za svobodo in pri- ključitev k FRLJ. Marija.

POŽRTVOVALNOST POSTOJSKIH ŽENA

Primer zavednosti in požrtvovalnosti nam je postojnska AFZ, ki je ob priliki prehoda 300 naših malih pionirjev in pionirk v počitniško kolonijo v Kranj nudila vso pomoč. Organizirale so večerjo, pre- nočišča in zajtrk. Kakor vedno, se je tu- di zdaj pokazala najbolj požrtvovalno- tov. Stegu Elizabeta, ki je stara že okoli 60 let. Kljub takšni starosti je s svojim neumornim delom sodelovala pri orga- niziranju hrane, vodila kontrolo ter nudila

vso pomoč povsod, kjer koli je bilo po- trebno. S tem so bili naši mali preskrb- ljeni z vsem potrebnim ter so se z za- dovoljstvom poslovili od svojih drugih mamic in odpeljali v Kranj. S tem so postojnske žene pokazale vse razumeva- nje do otrok, ki so po večini bolehní od posledic vojne, nekateri med njimi pa tudi brez staršev, in jim izkazale res vso materinsko ljubezen. Postojnčanka

Žene Št. Petra imajo delovno četo

Poleg vsakodnevne skrbi, ki jo po- svečajo našim sirotam v Mladinskem domu Toneta Tomšiča, za katere de- lajo z vso ljubeznijo in jim redno poklanjajo jajca in mleko, pomagajo žene iz Št. Petra na Krasu tudi pri obnovi. V okviru Titovega tekmo- vanja so že napravile 375 udarniških ur.

Ob priliki vaškega praznika dne 28. jun. so pri prodaji raznih okrep- čil zaslužile 35.000 lir, katere so iz- ročile v fond za obnovo.

Najbolj je pa hvale vredna nji- hova organiziranost pri delu. Za med- sebojno pomoč pri poljskih delih so organizirale delovno četo dvajsetih žena: 12 grabljic in 8 žanjic. Ta četa, ki je pri delu disciplinirana in vedra,

pomaga družinam, ki nimajo pri hiši krepkih rok, posebno pa še družinam padlih za svobodo.

Delavci in nameščenci parne za- ge Fr. Krajnc-Brezic, Postojna, so darovali za vojne sirote, in sicer enodnevní čistí zaslugek:

Zaga Brecez: Grželj Peter 256 lir, Fajdiga Viktor 443.90 lir, Sirca Šte- fan 256 lir, Mikoletič Andrej 194 lir, Majerčič Andrej 287.50 lir, Bržić Jože 256 lir, Rebec Alojz 179.35 lir, Marini Ivan 228.25 lir, Čej Franc 228.25 lir, Kolenc Stanislav 228.25 žaga Postojna 19.934 lir, uprava 9926 lir; skupaj 32.408 lir.

Z eno roko gradimo, z drugo branimo našo domovino Jugoslavijo

Mladina v okraju Hrpelje-Kozina je začela s silovitim poletom delati in obnavljati. V največjem številu se je mladina udeležila dela na Odolnih. Skozi pet dni je 251 mladincev in mladink delalo in napravilo 2137 ur in v tem času opravilo sledeče delo: opleli in okopali so štiri hektare velik obseg njiv, ki je posajen s krompir- jem. Pri delu so se najbolj izkazali mladinci iz vasi Obrov, potem pa so bile vas Poljane.

Druge skupine mladine so izvedle večje akcije za popravilo poti v okraju Hrpelje-Kozina. Tako so popravili ce- sto iz Slivje na Tatre, kjer so se dela udeležili vsi ljudje iz najbližjih vasi Slivje, Erjavce, Tatre, Orehek in Mrše. Pri tem delu se je najbolj izkazala mladina iz vasi Erjavce. Doma v vasi je ostala samo ena tovarišica, ki je morala opravljati gospodinske posle. Poleg tega je mladina popravila cesto iz Ocizle na Reko. Pri tem delu je so- delovalo 50 mladincev in mladink.

★

Teden obnove v Idriji

Idrijski okraj se pripravlja, da v tednu od 28. julija do 4. avgusta se poveča napore za obnovo okraja pod parolo tedna obnove. Teden obnove pa pomeni tudi mobilizacijo vseh ljudskih množic v borbi za ustvarjanje nove, srečnejše bodočnosti delovnih ljudi, ki naj ob priliki zasedanja mirovne kon- ference dovolj jasno pokaže, za kakšno bodočnost so se narodí Jugoslavije bo- rili, kakšno bodočnost hočejo tudi gla- dujoči delavci v Trstu, Trzinu in Go- rici, kaj sploh hočejo ljudje v Julijski krajini, ki so se kruto borili za to, da enkrat sami začno odločati o svoji bo- dočnosti. Teden obnove je pregled do- movinske ljubezni primorskih ljudi, je pregled naše ustvarjalnosti, je obenem borben pohod v bodočnost.

★

Srednješolska mladina iz Idrije za obnovo

Mladina iz nižje gimnazije hoče na področju obnove sodelovati. Ka- kor hitro so se vrnili s turneje po Gorenjskem, so sklicali šolski sestanek, na katerem se je prav zadovo- lljivo število mladincev in mladink prijavilo, da se hočejo udeležiti pro- stovoljnega dela za obnovo vasi Lo- kve pri Čepovanu. Prišel je dan od- hoda. Kako zanimivo je bilo opazo- vati te vesele mladince in mladinke, ko so z smepljajočimi obrazi vstopali na avto. Mladinka je prinesla s se- boj našo narodno zastavo ter ugotov- ila, da so vsi na svojem mestu, na- kar se je začel premikati avto, iz katerega nam je ta vesela mladina v pozdrav mahala z rokami. Tako je ta srednješolska mladina pokaza- la, da hoče tudi ona doprinesiti po- svoji moči svoj delež pri obnovi na- ših vasi in naše porušene domovine. Vsa naša zavedna mladina se je že v dnevih osvobodilne borbe izkazala ter prišla za puško in pričela ne- izprosni boj proti tisočletnemu sovražniku našega naroda. Istotako se tudi v dnevih naše obnove naša mladina dobro zaveda, da je treba prijeti v roke kramp in lopato ter obnoviti naše požgane vasi, naše ce- ste in mostove, ki nam jih je razru- šil in požgal v svoji krutosti prokleti nacifašizem. Zato je dolžnost naš- staršev, da pustimo in damo vse možnosti in podporo današnji mla- dini, ki hoče delovati tudi na podro- čju obnove, kajti ona se dobro za- veda vseh koristi, ki jih bo imela v svoji bližnji bodočnosti.

Gesto naše mladine je in ostane: Vse za obnovo ter vse sile za našo skupno domovino Jugoslavijo!

Ferdo Vidmar.

Delo na cesti v okraju Hrpelje-Kozina

Delo na cesti pri Rodiku

Prostovoljno delo na polju v Odolnih

BRATSTVO MED DELAVCI IN KMETI SE UTRJUJE PRI DELU ZA OBNOVO

V nedeljo, 21. t. m., je bilo že na vse zgodaj živahno po vasi Mar- kovščina. Z zastavo na čelu je ko- rakala po njej delovna četa, ki je prišla pomagat popravljati cesto Markovščina-Slivje. Delo je organi- ziral KMS za Hrpelje-Kozino in se je dela udeležilo 85 članov podruž- nice okrajnih uslužbencev, okrajne zadruga PRERADA-a, železničarjev iz Divače in nekaj mladince. S pe- smi so šli na delo in v pravem tekmovalnem duhu v teku 3 in pol ure zasuli 93 m vodovodnega jarka, popravili okrog 100 m ceste in tako premetali 175 kub. metrov mate- riala. Posamezne desetine so med seboj tekmoval in je največ de- lovnega poleta pokazala 1. desetina 1. čete, kjer je bila skoraj sama mladina, in to mladinke. Ti so pre- metali 45 kub. metrov materiala in odpadejo na vsakega skoraj 3 kub. metri. Po končanem delu so krenili vsi udeleženci v vas Slivje, kjer so ljudem v kratkem govoru prikazali politični položaj in naše naloge za bodočnost. Ob koncu so poslali re- solucijo tov. E. Kardelju, ki odhaja v Pariz na mirovno konferenco. V resoluciji mu zagotavljajo, da bodo vztrajali pri naših pravičnih za- htevah in da ne priznajo nobene re- šitve, ki ne bi dala Julijski krajini njenih osnovnih človeških prav- vic. Drugo resolucijo pa so poslali tržaškemu delavcem. V tej resoluciji zagotavljajo delavcem svojo pomoč

in jih vzpodbujajo k trdnosti in od- ločnosti. Govor in resolucije so bili sprejete z navdušenjem. Tako so delavci in nameščenci s svojim de- lom priskočili na pomoč našim kme- tom in s tem pokazali, da besede o bratstvu in tesni povezanosti med delavci in kmeti niso samo besede, ampak živa resnica.

Istotako pa je 8 članov podruž- nice železničarjev iz Hrpelje-Kozine naložilo vagon tesnega lesa za naše pogorele vasi in tako so pripravili približno 1000 lir.

Isti dan pa je skupina delavcev- železničarjev iz podružnice Hrpel- je-Kozina, nekaj članov podružni- ce okrajnih uslužbencev in mladine popravljalo cesto proti Beki, ki so jo Nemci poškodovali. Popravili so 230 m ceste.

Vse to delo je organiziral kra- jevni medstrokovni svet. Skupna vrednost narejenega dela presega 25.000 lir.

Živele mladinske delovne brigade, ponos naših narodov!

Tov. Podgornik Cvetka, Vrtovin 680, je izgubila dovolilnico za žensko kolo št. 34.489, znamke Angor, izdano od Okrajnega odbora v Ajdovščini. — Pred- metna dovolilnica se proglašajo za ne- veljavno.

Ne sme biti ovire, da ne bi preskrbeli naših delovnih brigad na Lokvah; s prostovoljnimi voznjaki kmetje pomagajo mladini. — Priprava materiala na Lokvah